

Yıl: 1

Sayı: 7

Temmuz
2022

Daima Edebiyat

e-dergi ~ edebiyat | kültür | sanat

Tema: Gölge

Muhammet Erdevir, Ahmet Menteş, Zübeyde Andıç, Elif Kesikoğlu, Jale Önder Darıcı, Ahsen Dalca Korkutan, Rümeyza Oğuz, Nermin Ayduran, Gülay Leylek, Sevda Sezer Gülle, Özge Sever, Yasemin Coşkun, Buket Uçar, Hande İkbal, Oğuz Ertürk, Osman Özenbaş, Sevda Altınkaya, Hülya Nişancı, Aynur Türk, Ayfer Karakaş, Beyzanur Kartal, Emine Sakın, Emine Selcen Akkuş, Nilüfer Zontul Aktaş, Ayşe Sevinç Erginsoy Sivri

Tema Dışı:

Esra Kâhya, Hasna Para, Volkan Koçak, Hüseyin Kılıç, Nisa Eser, Hande İkbal, Sibel Yılmaz, Muhammed Münzevi, Yakup Diker, Sündüs Arslan Akça

ARKA KAPAK ŞİİRİ: Zeliha Aypek

Daima Edebiyat Sayı: 1

Ocak 2022

Tema: Şehrin Taşları

[İndir](#)

[Oku](#)

Daima Edebiyat Sayı: 2

Şubat 2022

Tema: İplik ve İlmek

[İndir](#)

[Oku](#)

Daima Edebiyat Sayı: 3

Mart 2022

Tema: Balkon

[İndir](#)

[Oku](#)

Daima Edebiyat Sayı: 4

Nisan 2022

Tema: Portakal Çiçekleri

[İndir](#)

[Oku](#)

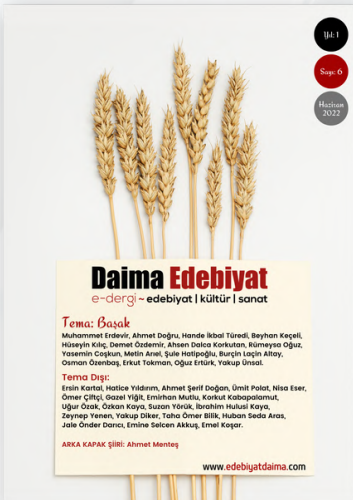
Daima Edebiyat Sayı: 5

Mayıs 2022

Tema: Köşe

[İndir](#)

[Oku](#)

Daima Edebiyat Sayı: 6

Haziran 2022

Tema: Başak

[İndir](#)

[Oku](#)

ÇIKTI!

KÜNYE

Daima Edebiyat e-dergi, www.edebiyatdaima.com tarafından periyodik olarak yayına hazırlanan aylık kültür, sanat, edebiyat dergisidir.

Daima Edebiyat dijital olarak yayımlanır, basılı değildir ve erişimi ücretsizdir. Yayımlanan yazı ve şiirlerin telif hakkı ve hukuki sorumluluğu yazarına/şairine aittir. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Muhammet Erdevir

Yayın Kurulu: Ersin Kartal, Emine Gündüz Menteş, Ercan Sağlam, Hatice Yıldırım, İbrahim Halil Çelik, Murat Serdar Çakıroğlu, Betül Yordam, Hande İkbâl ve Ahmet Menteş.

dergi@edebiyatdaima.com

    [/daimaedebiyat](https://www.instagram.com/daimaedebiyat)

Daima Edebiyat
e-dergi ~ edebiyat | kültür | sanat

PRE
LÜT

Tasarım & Dizgi: Prelüt Creative Medya

Kurumsal Firmalar, İşletmeler ve Bireysel Girişimler için;
SEO Uyumlu Metin ve İçerik Yazarlığı, Sunum, Basın Bülteni,
Açıklaması ve Brief Yazımı; Kitap-Dergi-Katalog Yazım, Tasarım
ve Yayıncılığı; Editörlük ve PR Hizmetleri, Sosyal Medya Yönetimi,
Pazarlama Çözümleri, Web Sitesi Kurulum ve Yönetimi.

prelutcreeative

0546 237 91 79
prelutmedya.com

İçindekiler

Tema: Gölge

Muhammet Erdevir	9	Yorgun Gölgecik
Ahmet Menteş	11	Gölgenin Gölgede Soluşu
Zübeyde Andıç	13	Gönderilmemiş Mektupların Sonuncusu
Elif Kesikoğlu	16	Ceviz Kabuğu
Jale Önder Darıcı	18	Gölge Mezarlığı
Ahsen Dalca Korkutan	20	-Ge -Göl
Rümeysa Oğuz	23	Kuyu
Nermin Ayduran	25	Alışmak mı?
Gülray Leylek	28	Siyahında Gölgenin
Sevda Sezer Gülle	31	Üç Sâye Üç Gölge
Özge Sever	35	Işıksız Gölge Olmaz
Yasemin Coşkun	37	Hiçliğin Aynası
Buket Uçar	39	Düş Peşime
Hande İkbâl	42	Sırrın Sayesinde
Oğuz Ertürk	43	Cenazeye Katılım Belgesi
Osman Özenbaş	44	Yalnız Kalacak Ellerin Gölgelede
Sevda Altınkaya	45	Gölgeli Çocuk
Hülya Nişancı	46	Eşikteki Gölge
Aynur Türk	47	Gölgeye Övgü
Ayfer Karakaş	48	Gölgemi Gölgelele Sınarken
Beyzanur Kartal	49	Birinci Mühür: Gölgelele Sakın
Emine Sakın	50	Eprimiş Sayfa
Emine Selcen Akkuş	51	Gölge
Nilüfer Zontul Aktaş	52	Bir Başağın Dibine Gömün Beni
Ayşe Sevinç Erginsoy Sivri	53	Ağıttır Yaşamak Gölgesinde Oturduğum

İçindekiler

Tema Dışı

Esra Kâhya	55	Verin Şuna Tarık Akan'ı
Hasna Para	60	Galiba Seviyor Beni
Volkan Koçak	64	Bıçağın Yansımasından Görüyorum
Hüseyin Kılıç	66	Hav
Nisa Eser	68	Geç(me)miş
Hande İkbâl	71	Düş, Reel ve İkircikler
Sibel Yılmaz	74	Feminen Bir Roman: Rölyefteki Aslan
Muhammed Münzevi	77	Başka Bir Sabah
Yakup Diker	78	Gereği Düşünülme Aşamasında
Sündüs Arslan Akça	79	İğfal
Zeliha Aypek	80	Senden Biri Hâline Gelirim (ARKA KAPAK Şiiri)

BU SAYININ TEMASI

gölge

YORGUN GÖLGELİK

Muhammet Erdevir

Benim sana arkası hiç kesilmeyecek kelimelerim var. Sana onların yemyeşil cangılından sesleniyorum. Yürüdüğün gölgeli yolun bir ucu kelimelerime çıkıyor, bir ucu karlı dağlarım. Ateşime ve serinliğime şahit oluyor, sözcükler ormanımın kuytularını bir tek sen temaşa ediyorsun. İzlediği sahnelerden, gezdiğin yerlerden, adımlarının değdiği zeminden tüm yollar sana çıkıyor. Yapraklarının serin kuytusuna, sakinliğine, dinginliğine. O dinginlikte hırçın bir fırtınanın çıkması da mümkün, bir cennet meyvesinin ikiye pay edilmesi de. Aynı yarımı bölüşüyoruz, diğer yarısı muradımız. Adına hayal dediğimiz, ümide benzer ama ondan cılız bir ses bu murat.

Cancağızım, yorgun gölgeğim;

Şu âlemdede yazmayı en çok sevdiğim harfin, adının baş harfi olması tesadüf mü yoksa kaderin bana bir sürprizi mi? Seni bilmeden seni mi yazıp durdum duvarlara? Seni bildiğimde cana mı geldi sözcüklerim, uçurtmalarım sana mı havalandı, karanlığım aydınlığına mı aktı geceler boyu? Sana uyuduğum geceler, sana uyandığım sabahlar ve şeritlerinde isminin hecelendiği uzun yollar... Zaman yanlış olabilir ama duygu gerçek. “Mekân duygudur” diyor Mahmud Derviş, zaman da duygudur ve bu zamanın duygusu sensin. Sana geç kalmadığımı biliyorum, sen de bana geç kalmadın. Ancak şimdi mümkündü güneşin tutulması, bu zaman dışında şakıyamazdı bülbül şarkısını. Varoluş ancak böyle bir kesişme, gerilim, çatışma ve denk gelişle tamam olabilirdi. Olması gerektiği için oluyor, olacak. Oluşun anlam kazandığı ufukta bulutla güneşin raksı bu. Tufan, kopması gerektiği için tufandır. Boğulmayı göze alanlar gemi yapmak şöyle dursun gemilere binmeyi reddeder. Bu da reddiyem olsun, dursun burada.

Cancağızım, serin gölgeğim;

Zamanın ve zeminin fay hatları kırıldı. Tahammülümün sinir uçlarında kasırgalar geziniyor. Eskisi kadar sabırlı değilim, katlanmak zor bazı kederlere. Şimdi o kırılan fay hattının tetiklediği dev dalga, sana doğru yol alıyor. Kıyılarına vurunca dalgakıranlarını teslim alacak. Köpüklü sular paramparça olup dağılırken zamana ve zemine doğru yayılacak derinden derine bir inleme. Telaşla mücadele ederek ayaklarına serilecek tüm cesaretim. O vakit geldiğinde ayaklarımın geri gitmesine izin verme. Onca yolu yapayalnız dönemem mağlup. Mağlup orduların ricat harekâtı korkunç bir bezginliktir. Yorulamayacak kadar çok çarpıyor göğsümüzün sol yanındaki et parçası. Rüyalarımından vazgeçmeyeceğim, vazgeçmediğime şahit ol.

Cancağızım, iki gözüm;

Göz kapaklarının uykuya direndiği şu saatlerde kulağında bitmeyecek uzun bir şarkı, içimde çağlayıp duran sen. Bu fırtına tutacak bizi biliyorum. İşte ismini yazdığım kâğıt, işte uzaklara bakarken seni düşündüğüm yıldız, işte gölgesinde soluklandığım ihtiyar dut ağacı. Suları taşıdığım, zamanı kovaladığım, sırtımı yaraladığım yapayalnız günler. Çatlayan tomurcuk, güle duran gonca, çiçeğin damarlarında yürüyen mayıs yağmuru... Dizelerini herkesten gizliyorum bazı şiirlerin, bazı yazılar hiç gün yüzü görmeyecek. Ben bazı taşları hep çok seveceğim, bazı fay kırıklarımın daima gurur duyacağım. Duvarımın çatlaklarından sızan sulardan şikâyetçi değilim, korkmuyorum vaktin getireceği karanlıktan. Avuç içlerinden öpüyorum gölgeğim, sen avcunun içinden öpülesi bir masumiyetsin.

GÖLGENİN GÖLGEDE SOLUŞU

Ahmet Mentеш

Her şeyin siyah olduğunu savunan bir adam vardı. Hep gecede yaşadığımızı haykırırdı. Gündüzü uyduranın ardından iyi şeyler söylemezdi. Güneşe inanmazdı doğal olarak. Işınlarının bir gözbağı olduğunu savlardı. Çünkü geçmişte bir gün güneş yakmıştı kalbini. O günden sonra her şey onun istediği kadar aydınlıktı. Her şey onun düşlerinde biriken nefretin ellerinde bir oyuncak. Geceyle gündüz arasındaki tüm köprüleri yıkmış olan bu adam, içindeki karanlığı şimdi kutsal bir fener gibi taşıyor. Tapınma denebilecek bir saygı besliyor ona. Neftilemiş bir ruhun ibadetidir bu. Yalnızca bir boyun eğiş daha, sonra sonsuz çilesi başlayacak.

Yine de umut ediyor hâlsiz bir inatçılıkla. Gölgeler koşuyor ona doğru. Her adımda her gölgeden yeni bir gölge doğuyor. Topluluklar, sadece gölgelerden oluşan. İnsanlar, bir gölge gibi sabah akşam uzun, öğlen kısalan. Değişkenliğin yarasını hep kendi çıkarı için kullanan. Pragmatizmler, yararcılıklar... ve yararcılık oynayanlar: Yaralayıp ve karalayıp sonra yaralandığını ve karalandığını düşünenler. Böylece bir çıkmazın daha eşiğine gelinir. Toplanmalar boşunadır artık, bir arada olmaya çalışmalar sahte. Bu sürüyü güden artık bir çoban değildir. Bu sürü artık bir sürü değildir. Bir sürü kararsız ve korkak gölgenin toplandığı korkulu korkuluklar yığımı.

Uyanan şehir bunda aldanıyordu. Çünkü aydınlık göğe bakacak gözleri gece boyu kemirir fareler. En çok sabah beşte ulur köpekler. Sabah beşte neden ulur köpekler? Tüm seslerden ve sessizliklerden geriye ne kalır? Sonsuz bilinmeyenli bir denklem. Ve gölgelerin en koyusu sabahlarda bekliyor bizi. Yaşayalım diye o günü de sanrılar içinde. Bekliyor, bir leşi nasıl beklerse akbaba. Sonra güneş doğuyor. Çalışıyor yaşama katılma vaktinin lanet çanı içimizde bir yerlerde. Hava ağır ağır insan nefeslerini taşımaya hazırlanıyor.

Güneşe doğru yürüyenler... Gölgelelerinin arkada kalacağını hesap edemedi. Yürüyen ve durmadan gölgelerini arayanlar. İşte dünya yaşamının özeti. Handa bir sessizlik olursa, hiçbir yere gitmemenin çılgılığıdır bu. Sonra bir senfoni... Sonra vuslatın ölüm marşı... Kalk boruları çalar sonra. Bir de bütün bu uyanışların korkusu: kafesli pencereler. İnsan, ışığa bakıp gölgeyi görmezden gelirse, ilerleyişi duruştur. Tıkılıp kalışımız cihanda bir handa kimsenin ilgisini çekmez. Ki sonra belki bir muhabbet, çok da gerekli olmayan.

Neredeydin onca zaman? Gölgeni mi avutuyordun güneşsiz ve ışısız harabelerde? Kendini avutmuşsun sen gölgeni değil! Gölge içindeydi görmedin. Gözlerini açmadan, bir körün tecrübesiyle hiçbir yere takılmadan yürüyüp gittin. Yaşama becerisi elinden alınmış bir insansın sen. Yakma becerisi elinden alınmış bir ateşle dost olabilirsin ancak. Dünya çok soğuk ve fal kartlarıyla dolu sokaklar. Umut mezarları kazıyor durmadan mezarcılar caddelerde. Yazıtçılar gölgenin ölümünü ölümsüzleştiren sözler yazıyorlar kaldırım taşlarına. Kuş da ölmüş, kanatları yaşıyor ama. Zamanın karanlık kuyusundan zamanı gelince yeni bir kuş eski kanatlarıyla havalanır mı yeniden?

GÖNDERİLMEMİŞ MEKTUPLARIN SONUNCUSU

Zübeyde Andıç

Rayların üstünde salınıp giden bir tren kadar yaşlı aramızdaki zaman ve hiçbir şey sona ulaşmıyor bu gidip gelişlerle. Bunca yıl, ihtimaller umut çoğalttı yüreğimde. Arkada kalan, her zaman daha çok yara alır ama acıyı hissetmeyecek kadar nasırlaştı artık kalbim.

Kaç kez sen uyurken geçtim şehirden. Güneş ateş topu gibi denizin içinden yükselirken balıkçı tekneleri martıları selamlıyordu. Dalında eskimiş yaprak, uyanan günle yeni elbisesini giymeye hazırlanıyordu. Yol şahit, karanlık şahit, gemiler şahit...

Denize kıyısı olan kentlerin limanları sıkıcı olmuştur. Öyle mi gerçekten? Sen beklemeyi bilseydin yine sıkıcı olur muydu limanlar?

Beton duvarlar arasında ışığa hasret kalmış sardunya gibiyim. Yaşamışım, yapraklarımdan belli ama çiçeğe durmadan mevsimi kaçırmışım. Yeşilim yeşil olmasına da cılız yapraklarım kokusunu salamadan yaşlanmış.

Sen bütün mevsimlerde yaşadın. Bir gölge ardınca sürüklendi bedenim. Uzdun, kısdın. Yollar engebeliydi, sendeledin. Düştün. Eline batan taş parçalarına aldırmadın. Daha da kanattın yaralarını. Dönüp gölgene baktın. Baktıkça uzadı ellerin, kolların... Sen gerçeği bulmak isterken bir hayalin içinde kaybolup kaldın. Gölgen bile yamukken kim inanır doğruluğuna?

Dün bir günahı avuçlayan ellerin şimdi yakarış peşinde... Dilin affedilmeyi, gönlün onun gönlünde olmayı diliyor.

Kırık aynalardan arta kalan yaşanmışlıklar devşirdin. Kendine küstün. Aynanın içindekilerle barıştın. Düz saçlarının rüzgârıyla serdin yıllar öncesini önüne. Uzakıkça uzadı yollar, kıvrıldıkça en yükseğe çıktın.

Beklenmediğin kapılarda durdun. Küçük bir oyuktan baktılar yüzüne. Yüzlerini bile göstermediler. Döndün, gittin. Otobüs duraklarında sayıkladın. Uçurumlar sığmaz oldu rüyalarına. Her seferinde yine uçurumların tekinsiz uykularına sığındın. Parça parça oldu ruhun. Gündüz gözü gördüğün rüyalardan uyandın. Terk ettiğin ne varsa onlar da geldi. Sıkış tıkkış oturdunuz durakta.

Gönderilmemiş mektuplar arasında kayboldun. Sahibine değmemiş sözlerin dağladı yüreğini. En acıklı türküler dolandı diline. Bahçedeki yeşil çınarın dibinde boyunu boyuna uyduramadın. O sana yâr olmadı, çılgılığını da kimseye duyuramadın. Cızırtılı bir plaktan yıllanmış ezgiler değdi kalbine. Öznesiz bir cümle peşinde sana verilen tüm günleri eskittin.

Bir umudu büyüttü kalbin suya düşen renkler üstünde. Düşündüklerin teknenin üstündekilerden daha fazlaydı. Bulutlar oluştuğu suyun üstünde bir kez vurdun fırcaya. İrili ufaklı damlalar düştü yeniden teknene. Sana mahsus bir bahar döküldü suya. Bir damla kırmızı boya, çiçeğe dönüştü sen dokunduğça. Taradıkça teknedeki bulutların saçlarını iç içe geçen her damlada yalnız kendine has bir bahçe yarattın. Gel-git çizgiler çektin suyun üstüne. Aynısını bir daha asla yapamayacağın bir resmin içinde kayboldun. Bir girdapta yitip gitti teknende açtırdığın çiçek.

Yine ona gidiyorsun arsız bir umutla. Söyleyemediğin sözler senden önce yola koyuldu bile. Dokunduğun bütün bedenlerin kokusu genzini yakıyor şimdi. Çürümüş et parçalarından, küflenmiş nefeslerden, bakış yanığı bedenlerden tiksiniyorsun. Pişmanlık, yitirilmiş bir duygu; belleğinde hiç kalmamış izi. Hesabını tutmadığın günler, hesap soracak oluyor; kaçırıyorsun. Yıllarca hatırlamıyorsun. Ama şimdi kitap arasından düşen bir fotoğrafın izinde mektuplara hapsedilmiş bir sevdanın izini sürüyorsun.

Bütün hikâyeler anlatıldıysa, bütün öyküler kurgulandıysa, bütün şiirler söylendiye sen neyle affettireceksin kendini? Cebinde sakladığın kelimeler, hangi şiirden çaldığın dizeler? Oturulmamış adresler, sana ait olmayan isimler şimdi bir bir dökülür ortaya. Hiçbir yere gitmemiş, yorulmamış adımların denize kıyısı olan o şehrin karanlıklarında hesap sorar şimdi senden.

Utancın belleği zayıfmış, çabuk unutturmuş. Unuttun mu sen de? Arındın mı gürül gürül akan nehirlerde? Kokuşmuş yaşamdan gerçekten çekip alabildin mi gölgeni? Temiz çarşaplarda deliksiz bir uykuya teslim oldun mu? Kadim, yılışık bir dürtüye tek başına karşı koydun mu? Duygularının hesabı ellerinden sorulacak, biliyorsun bunu. Artık meczup bir gülümseyişin ardı sıra yürümeyecek kalabalıklar. Adın kayıtlara ölü diye geçecek ama sen ölmeyeceksin. Öldü bilsinler diye yalvaracaksın. Öteki dünyanın koynundan sonu gelmeyen kâbuslarla geri geleceksin. Bir kez daha sürgün edileceksin kendine.

İki kişilik olan hiçbir şey yok aramızda. Sen gelmedikçe söylemediğin sözlerin de gelmesin. Müstear isimle boş mektuplar gönderme bana. Ben artık senin bildiğin adreste oturmuyorum.

Vuruşmadığın cephelerden yaralı dönmeye alışsın kalbin.

CEVİZ KABUĞU

Elif Kesikoğlu

Bir adam gördüm. Aynı ağacın gölgesindeydik. Salıncağa biniyordum. Gökyüzüne çıkamıyor ama yere de inmiyor, kollarımı iki yana açarak kuşlara karıştıyordum. Uçma taklidini bitirip gözümü açınca buldum onu. Anneme seslendim. Annem baktı, gülümsedi bize. Ben de indim salıncaktan, adamın yanına oturdum. Haddinden uzun parmaklarıyla ağır ağır toprağı kazıyordu. Sonra cebinden bir avuç boncuk çıkarıp açtığı çukura doldurdu. Renk renk. Desen desen. Elimi çukura daldırdım. Tombul parmaklarım içinde kayboldu. En güzel oyunu dünyanın.

Birkaç boncukla sevdim onu. Durmadan gülümsüyordu. Gözleri düz bir çizgiydi. Sakalları vardı uzun, sivri. Dudaklarını kapatan bıyıkları. Büyükbabam, amcam ve babam gibi giyinmişti, yani tanığım diğer bütün erkekler gibi. Ayağında bol bir pantolon, üzerinde gömlek, başında kasket. Boncukların büyüü bitmeden daha diğer cebinden misketleri çıkardı. Gölgeleşin sınırına uzanarak güneşe tuttuk onları. Gökkuşakları doğuran, küçük, yuvarlak cam dünyalar. Yeni arkadaşşıma sarıldım. İkimizin çocuk neşesi birbirine karıştı. Kasketini alıp kendi başşıma taktım. Tepemizdeki sıcakğı, salıncağımı, biraz ötemizde iki bahçe arasına tel çeken diğerlerini unutuveriyordum arada. Diğerleri annem, babam, amcam, yengem. Ölçe biçce kazık çakıyorlardı. Dünyaya. Büyükbabamın toprağına. Artık onun da toprak olduğunu söylerken hem de. Hâlâ aklım almaz insanın insandan yeşerenle doymasını.

Babamla amcam üç beş kazık çakıyor, alınlarını kuruyor sonra dikenli telleri gerek bize yaklaşıyordu. Annemler birer tas ayrıla, olmadı testiden soğuk suyla harareti gidermeye uğraşıyordu. O harareti sıcaktan sanırdım. Öyle kalsın isterdim aklımda. Kalmadı. Değişti. Gölgelelerin kısıp sıfırlandığı ardından tekrar uzadığı bir vakitte.

Arkadaşımınla sözleşmiş gibi konuşmuyorduk. Bilyelerden sıkıldığımı düşünmüş olacak, kalktı. Ağacın en alt dalına uzandı. Bir ceviz kopardı. Dışındaki göveği sıyırdı. Onun kara suyuyla serçe parmağımı kınaladı, sanki bayram. Sert kabuğu iki taşın arasında kırıldı, içinden çıkan taze cevizi verdi ağzıma. Öyle tatlısını bir daha yemedim ve de acısını. Kabukları o ince uzun parmaklarıyla yerden alıp avucunda gizledi. Diğer elini gözlerimin önünden geçiriyor, kapalı olanı başımda dolandırıyor. Sonunda avucundan iki kuş çıkardı ve kucağıma bıraktı. Ağzım kulaklarımda gözüm cıvılayan kuşlarda. Artık ağacın gölgesi dışındaki dünya bulanıklaşıyordu benim için. Üzerime doğru gelen teller birer dal, amcam ve babamın havaya kalkıp inen elleri kıpırdayan yapraklardı. Sesleri duyuyordum ama. Yarım metre diyordu biri. Bir buçuk, diyordu öbürü. Eksik. Fazla. İleriye. Geriye. Orası değil, burası. Burası değil, şurası.

Kuşları aldım kucağımdan. Öyle uysal, öyle benimdiler ki küçük kafalarını öptükçe daha çok sokuluyorlardı. Arkadaşım, ben ve kuşlar. Güzeldik. Yalnız ben salıncakta uçmayı severken onları avucuma hapsedemezdik. Bırakıverdim göğe. Bu defa arkadaşımın yüzü asıldı. Eğilip annelere baktım. Bulanık olsa da anladım, babamın elleri amcamın yakasındaydı. Kadınların gözü fal taşı. Arkadaşım hemen önüme geçti. Kucaklayıp salıncağa bindirdi. Bir yandan sallıyor bir yandan güldürmeye çabalıyordu. Bense sağdan soldan başımı uzatıyor, diğerlerini görmek istiyordum. Baktı olmuyor, tekrar yere oturttu beni. Kendi de karşıma geçip bağdaş kurdu. Yüzündeki ifadeyi çözemedim. Cebinden bir oyuncak daha çıkardı. Siyah kocaman bir L harfi. Ablamın defterinde görmüştüm. Biraz farklı tabii. Arada yarım halka, halkanın içinde de küçük dili vardı. Bana uzattı oyuncuğu. Elime alınca tombul parmağımı dile yerleştirdi. Kendi parmağını da benimkinin üzerine. Bastık. Bir patlama duyduk. Ağacın üzerimizdeki gölgesi sıfırlandı.

Kafamı çevirdim, annemin ağıdıyla gelen rüzgâr dalları salladı. Oradaki salıncaktan çocukluğum düştü. Bu son düşüş en derin yarayı açtı dizlerimde. Biliyorum ancak toprakta iyileşecek. Her şey topraktan işte. Her şey toprağa. Dönüp baktığımda adam oyuncaklarıyla birlikte gitmişti. Sonra üzerimize çeşit çeşit gölgeler uzadı. Cevizden bir tabutun, babasızlığın, düşmanlığın, cinayet, yalnızlığın, gurbetin, mücadelenin gölgesi. Annemin kaz ayakları ceviz ağacının yaş halkalarına denk düştü. Bir adam görmüştüm, dedim ona çok zaman sonra. Hayır, dedi, sen yalnızca gözlerin kapalı sallanıyordun.

GÖLGE MEZARLIĞI

Jale Önder Darıcı

Gölgesiz olsan ne kaybederdin?

Sokağın köşesinde, perdendeki gölgeni takip eden bir yârin olmadı ki... Ucu yanık mektuplar almadın. Yan yana yürürken gölgelerinin sarıldığı anları çeyiz bohçasında saklayan, düğün gecesinde sandalyenin üstüne usulca bırakan ve mutlu olan sen değildin. Onlar mutluydu. O gece dışarıda davul zurna coşarken karanlık bir odada senin delirdiğini kimseler fark etmedi. Çünkü sustun ve onların istediği de buydu. Susman, başını hep eğik tutman, yine susman, hep susman. Kâküllerin yüzüne hiç düşmedi ki gölgesine şiir yazılsın. Parmakların satırları okşayamadı, hele gözlerinin gölgesi seni yazanların gözlerine hiç değmedi. Sen, yazılan, hep yazılan ama hiç duyulmayan bir şiirdin. Dizeler arasından sızdın ürkekçe, görülmedin.

Küçükken eski evin duvarında babanla gölge oyunu oynardın. Sen tavşan olurdun o da kurt. Bir gölge izlerdi oyununuzu, kulaklarını diker, senin gülüşünü dinlerdi. Duvardaki gölgelerde kurt, tavşanı yemek için saldırdığında çılgılık atıp babana sarıldın. Kimden kaçıp kime sarıldın? Dönüp dönüp bakıyorum hayatına, sen hep kurda sarıldın. Gölgeler seni korkuttuysa gerçekler kim bilir ne kadar yaralamıştır?

Gölgenden bile korktukları için güneşin en tepedeki anında taşlandın. Baban gün ağarmadan gömdü kuma seni, önden seke seke giderken gölgeni görüp yüreği yumuşamasın diye. Çocuk oldun; masumiyet, yüzündü. Önce kadın sonra ana oldun. Gün geldi, toprak oldun da yıllarca mezarlık servilerinden başka gölge düşmedi üzerine.

Gölgesiz olsan ne kaybederdin?

Çünkü kendin bir gölgeydin, yanından geçip gittiler. Yüreğini açmak istediğin kocan, düğmelerini açmanla yetindi ve senin üstüne kat kat elbiseler giyindi. Gölgesine sığındığın değil gölgesinden bile korktuğun bir şeydi hayat. Geceler boyu sobadan çıkan alazla konuştun, tırpanla konuştun, çanakla çömlekle konuştun da bir kendinle konuşamadın. Kimdin?

Sığındığın ellerde baldıranı görünce kaçtın, on adım gidemeden yakalandın da yine tek kelime etmedin. Yedi çocuk doğurdun, büyüttün. Yüzün karardı gün gün, ellerin gibi beden de pörsüdü. Diriliğini andın da acı acı gülümsedin. Ben hiç çocuk oldum mu, dedin bir gün toprağa. Ayaklarının izleri hâlâ üzerimde, inanmazsan eğil de bak, dedi. Eğildin, minik parmaklarını öptün. Kimse seni böylesi öpmemişti. Ürperdin. Bir yıldız seçtin gökte ama iklimi yıldızları göstermeyen bir yere gelin gittin.

Kiraz ağacının dalına astığın radyoda bir gün bir ses, severse affeder insan her şeyi, demişti. Hep affettin ama affedilmedin. Senin hakların için sokağa çıktı kadınlar, ellerinde pankartlar seni bağırdılar oysa akşam olunca onlar çakırkeyf evlerinde sızarken sen kocanın pis nefesini kokladın. Öğürdün, içindeki bütün yaşanmışlıkları kusmak istedin. Parçalanmış elbiseni kucaklayıp pencere önündeki sedire sızdın. Yıldızını aradın gökte boş yere. Uyanışı olmayan bir uykuya dalmak istedin. Bir çocuk sevdiğin on üç yaşındayken. Ellere kına yaktığın bir bayram günü senden yirmi beş yaş büyük birine kurban edildin. Elinde kınan soldu, tekrar yaktın. Çeşmeye koşup buz gibi suyla kınalarını yıkadığın bayram sabahlarını özledin. Kokladığın kına değil çocukluğundu.

Kaybettiğin de... Okudun, diplomalar dizdin duvara boy boy, sıra sıra. Başarı belgelerine bakıp gurur duydun, başarısız evliliğine inat. Bir gece haber bülteninde 97 saniye sürdü haberin. Seni ben de gördüm. Vah vah, yine mi, dedim. Çayımından bir yudum aldım, halımın saçaklarına baktım. Kirlenmişti. Yıkamaya hangi gün gönderseydim. O saçaklar yağlı urgan olsa da kırırverseydi boynumu, utancımı ancak öyle örtebilirdim.

Gölgesiz olsan ne kaybederdin?

Kendini kaybettiğin onca yıldan sonra hayatını da kaybettin.

Kendini kaybettiğin onca yıldan sonra hayatını da...

Kendini kaybettiğin onca yıl...

Kendini kaybettin!

Kendini...

-GE -GÖL

Ahsen Dalca Korkutan

Yakaladım seni abi. Sema yerinde duramıyor, örgülü saçlarını zıp zıp zıplatıyordu. Yakaladım, ben kazandım. Mehmet sobelendiğine üzülmüş gibi değil, sobelendiğine şaşırmış gibi bakıyordu. Ee, öyle dikiliyordun, insan şu çalılığın arkasına falan saklanır. Kız bir taraftan da gülüyordu. Mehmet, bakışlarını gölün üzerindeki karaltıdan çalılara çevirdi. Gölgenin hızlıca kaydığı yere. Sonra tekrar göle baktığında parmağını uzatacak, gördüklerini anlatacak oldu. Kendinde oluşan tuhaf duyguların kardeşine de geçmesinden endişe etti. İndirdi kolunu. Hadi, dedi, Sema ne dikiliyorsun, gidelim, akşam olacak.

Göl, evden bakınca ağaçların ardında kalırdı. Kurbağa seslerini dinlerlerdi geceleri. Tuvalete kalktıklarında dinlerlerdi, tekrar yastığa kafalarını koyup kaçan uykularını geri getirmeye çalıştıklarında da. Kurbağaların suda sıçrayışları evin duvarlarında yankılanırdı. Sesler, hayallerine dokunup şekillenirdi. O akşam eve gidip de yatma saati geldiğinde gölden yükselen vıraklamalar Mehmet'in kulağında uğuldadı, uğuldadı, güneş doğana kadar pencere pervazlarından, kapı altlarından, bacalardan sızıp da uğuldadı.

Sema uyuyamazdı kesin yan odadan gelir, hadi annemlerin yanına götür beni, derdi. Yatak odası kapısı önünde dikilirken birbirlerine bakarlardı. Hangisi çalacak kapıyı? Kısa bekleyiş. Sonra Mehmet yumruk yaptığı elini, hafif hafif vururdu kapıya. Abiliğini bari burada gösterebilir isterdi. Annesinin, entarisiyle karşılarında dikilip bir taraftan sarkan saçını diğer yana alırken onlara kızacağını hiç düşünmezdi de Mehmet, onu uykusundan ettikleri için, çoğunca da kardeşini teskin edemediği için mahcup, önüne bakardı. Konuşmazdı kimse. Sema yatak odasına girerdi. Kapıyı kapatırlardı. Mehmet koridorda yalnız, hâlâ başı eğik, odasına geçirdi. Kardeşinin emanet bıraktığı korkularını sınıksız tutardı sabaha kadar. Gölün etrafında oynadıkları oyunları gece karanlığında oynadığını düşünür, ürperirdi. Bu gece diğerlerinden farklıydı. Sema uyandırmamıştı onu. Çişi gelip de dar, karanlık koridordan geçmek zorunda da kalmamıştı. Kurbağa seslerinin, suyun üzerindeki gölgeden geldiğini hayal edip sabaha kadar dinlemişti onları.

Kahvaltıda bitkindi. Düşünceliydi. Sürekli kafasında oluşturduğu korkulardan biri miydi yine. Değilse neydi o gölge. Oraya nasıl gelmişti. Ya da kim bırakmıştı. Çatalını zeytinin üzerinde gezdiriyor, bir türlü batıramıyordu. Yumurtasına henüz başlamadığını gören Sema, hadi abi, diyordu, çabuk bitir de bahçeye çıkalım.

Kapıya çiviyle tutturulmuş tülün ardında irice bir gölge, afiyet olsun, diye seslendi. İrkildi Mehmet. Buyur Cemil abi, dedi babası, beraber olsun. Kapının dışındaki, ben o işi erken hallettim, deyip babasını yanına çağırdı. Sofradan kalktı. Sağ elinin yağlı iki parmağını apar topar yaladı, seğirtti kapıya. Bu sefer o da tülün arkasında. Harıl harıl konuşmaya başladılar. Gölgeler el kol hareketleriyle kocaman bir şeyleri tarif ediyor ve sesleri bir alçalıp bir yükseliyordu.

Tam olarak neden bahsediyordu bunlar. Dün gölde gördüğüyle ilgiliydi kesin. Sema sürekli konuşuyordu. Bugün Hacı Arif amcaların kapısından göle kadar yarış yapmaktan bahsediyordu. Şalvarımla koşamıyorum anne, üzerimi değiştirebilir miyim, diye soruyordu. Annesi, pantolonlarını dün yıkadım, daha kurumadılar, diyor, kardeşi mızımızlanmaya başlıyor, yine hadi, diyordu, hadi abi çabuk olmamız gerek.

Mehmet kapıdakilerin konuşmalarına bir mana katabilmek, zoraki duyduğu kelimenin son hecesiyle sıradaki ilk heceyi birleştirence konuyu kavrayabilmek istiyor, bir türlü ne anlattıklarını çözemiyordu. Hızla kalktı sofradan. Çatalını düşürdü. Bastı üzerine. Bir feryat. Ayağım, ayağım! Babası Cemil amcayla sohbeti kesip yanına koştu. Annesi kucasına almıştı oğlunu. Ağlamıyor, sessiz, yüzünü annesinin omzuna gömmüş bekliyordu. Bugün sokağa çıkamayacağım Sema. Ayağım çok acıyor. Odasına geçti, pencereden gölü örten ağaçlara baktı. Acaba bir dalgalanma mı oluyordu orada, rüzgârın estiği yönden farklı bir yöne mi savruluyordu dallar. Akşama kadar odasında kaldı. Kardeşi dışarıda arkadaşlarıyla oynuyor, arada Mehmet'e sesleniyordu. İyi misin abi, ne zaman inceceksin? Annesi kontrole geliyordu sık sık. Görünürde bir şey olmamasına rağmen her defasında merhem sürüyor, ovuyordu oğlunun ayağını. Doktora götürelim, diyordu. Hayır, diye kesiyordu annesinin konuşmasını, hayır, olmaz.

O gece de sabaha kadar kurbağaları dinledi. Sesler iyice tuhaflaşmıştı. Birileri boğazlıyordu sanki onları. Sonra hışırtılı gelişler duydu. Çıtır çıtır uzaklaşmalar. İçeri sızan ışığın yetersizliğiyle duvarda oluşan gölgeleri izledi. Hareket ediyorlardı ya da durup durup genişliyor sonra daralıp yamuluyordu. Güneş doğduğunda yok oldular. Sabahın ilk ışıklarını görünce birkaç saat uyuyabilmişti ancak. Sema, bir süre sonra yanına koşup abi bugün iyisin değil mi, cıvıltılarıyla uykudan uyandırdı onu. Keskin bir hayır, dedi, Mehmet. Yorgani yüzüne kapattı. O günü dışarıdan gelen çocuk seslerini dinleyerek geçirdi. Gölün üzerine denk düşen bulutları izledi, uçan kuşları. Bir gariplik arıyordu. Babası bazen Cemil amcayla bahçe kenarlarında sohbet ediyor, sağa sola bakıp birbirlerine daha çok yakınlaşıyorlardı. Annesi akşamları fısıltıyla bir şeyler anlatıyordu babasına. Herkes gölde olanları biliyor Mehmet'e söylemiyordu sanki. Köyde onun gibi diğer çocukların da haberi yoktu olanlardan. Bu aralar sadece onların sesi yüksekti.

Yaz boyu kimse ne fısıldaşmalardan vazgeçti ne de bu harareti konuşmalara bir açıklama getirdi. Kardeşinin ısrarlarına rağmen göle hiç gitmedi Mehmet. Odasından çıkmaya başladığında sadece evin etrafında dolaşıyordu. Annesi Sema'ya, rahat bırak abini, o artık büyüyor, diyordu. Mehmet, yazın sonunda yatılı okula başladı.

İlçede geceleri yükselen kurbağa sesleri yoktu. Gördüğü veya göremediği bir göl de bulunmuyordu yakınlarda. Valilik binasının yanında, apartmanların arasında, soğuk bir yatılı okulun üçüncü katındaki pencereden yalnız o vakitlerde açık olan kahvelerin uğultusu, taş şıkırtıları ve çay kaşığı sesleri geliyordu. Mehmet artık büyüyor, büyüdükçe geçirdiği o bahara ve yazıya ait yaşadıklarının kendi kuruntusu olduğuna inanıyordu. Tatillerde köye gittikçe göle uğramadan ilçeye dönmeye devam ediyordu.

Yıllar sonra köye gittiği bir akşam kahvede oturuyorlardı. Mehmet, dedi, babası yaşlarında bir adam. Uzaktan akraba sayılırlardı. Mehmet'in olduğu ortamlarda ona hitap ederek başlardı sohbete. Adama doğru döndü, hürmetini göstermek için hafif eğdi başını, buyur, der gibi. Dinlemeye başladı. Sen o zamanlar küçüktün oğlum, belki buralardan gitmiştin bile, yatılı okula diyorum, babanlar göndermişlerdi seni. Hatta baban o aralar geceleri gölün etrafında ava çıkanlar arasındaydı.

Mehmet sandalyeden kalktı. Ok gibi. Kurbağa sesleri kulaklarında çınılıyordu. Benim gitmem gerek, dedi. Sadece kendi duyuyordu sesini. Benim gitmem gerek! Herkes yerinden fırlayan delikanlıya bakıyordu. Kahveden dışarı attı kendini. Köy çıkışına yöneldi. İlçeye giden tarafa. Ayaklarının dibinden yola doğru uzanan gölgesinin biraz arkasında tanıdık bir şekil belirdi. Hızlanmadı, yavaşlayıp duramadı da. Ağır ağır Mehmet'i takip etmeye başladı.

KUYU Rümeysa Oğuz

Konuş haydi. Konuştukça incit beni. Öyle san ya da. İncinmiyorum nicedir. Benim benimle ördüğüm duvarları yıkacak yok. İnsanların -ve eşyaların- böyle kolaylıkla, hiç olmamışcasına, umursamazlığımla silineceklerini aklıma getirmemişim hiç. Kıpırtısız, yok olma. Uzun zamandır bir kuyuda yaşıyorum. Islak. Karanlık. Nemli duvarlarına savruluşlarım oyulu. Kuyunun kapağını kaldırmalıyım. Eterim acıyor hep. Romatizmalarım azıyor. Hem gözlerim karanlığa alışmıyor bir türlü. Korku geliyor. Çarpıntı tutuyor. Kuyunun yanında ayak sesleri. Telaşlı, dolaşık. Kapağımı kaldırmalıyım kuyunun. Güneş girmeli. Ayakları görmeliyim. Ayaklara bedenler biçmeliyim zihnimde. İnsan gözünü yakan ışıqla da yaşayabilmeli. Uzun zamandır karanlık. Benim bana ördüğüm duvarlar. Fark eden kim? Tek başınalık.

U-mutsuzluk. Ne yapayım? Ne yapayım? Benim bana ördüğüm duvarlar. Daha önce de dönüp durmadım mı bu kuyuda. Duvarlarda savrulmuş izleri. Değişen bir şey yok. Hiç, hiç hi hi hi, hiç. Dışarıda ayak sesleri gitgide dolaşıklaşıyor. Telaş. Ben de telaşa karışmak isterdim. Aslında tek başıma değilim. Ben ve benim duvarlarım. Kuyu. Bir anlaşma var aramızda. O beni sarıyor. Yaralarımı, öfkemi, savruluşlarımı, savrulamayışlarımı, tırnakları, yaraları, insanları, ötekilerimi, ötekileyemediklerimi. Nasıl olacak bilmiyorum. Kuyudan vaz geçemiyorum. Ama kapağını kaldırırsam. Güneş girse. Yatağımın kenarına bir ikinci gölgesi düşürse ışık. O zaman ışığa tutuna tutuna ben. Ben ışığa ve ışık bana tutuna tutuna, öteki ayak seslerine karışır mıydım, kuyunun etrafındaki dolaşık telaşa? Zannetmem. Denedim. Küçük bir fenerim var. Bazen onu yakıp ellerime bakıyorum. Yamulmuş eklemlerimden yaşımı hesaplamak hoşuma gidiyor.

Parmaklarım nasırlı, çarpık. Duvarı eşelemekten, tırnaklarımı rutubete geçirmekten, gırç gırç gırç, toprağı kazımdan, kendi içimde toprağı kazıdıkça daha derine, daha derine çamurlara ulaşmaktan, yamuk parmaklarım, nasırlı ellerim, karanlık ve çapraşık, eğri büğrü, asla güzel değil, uzun ince ve uyumlu değil asla. İnsan yine de görmek istiyor. Kendi başkalaşımının izini parmaklarındaki boğumların eğriliğinden saptamak için ara sıra küçük feneri açıyorum. Kadımın, insan kadın olunca hiç hiç hi hi hi hiç vaz geçmiyor her şartta kendileşiminin evrelerini izlemekten.

Bazen kendi kendimden ve odamdan sonra evden dışarı çıkıyorum. Aklım önden havalanıyor. Hep aynı yere konuyor. Koşuyorum ben de. Hızlı hızlı. Uçabilsem uçardım. Kendimin peşinden. Caddenin ortasındaki saat kulesini arkama alıp sokağa giriyorum. Küçük kitapçı. Önünde hasır iskemle. Sedat'la Mine'yi görüyorum. Diğerlerini. Birbirlerini seviyorlar. Sedat bütün umursamazlığıyla dikiliyor daha doğrusu. Mine sevdiğçe seviyor. Bakın diyor. Göstere göstere. Nasıl da seviyorum. Ne biçim. Böyle bir sevmek yok. Hiçbir Mine hiçbir Sedat'ı bu denli sevemez. Sedat kabarıyor hemen. Bir horoz gibi. İskemlenin üzerinde sevilmişliğinin farkındalar gibi. Aptal aptal bakıyorum. Onlara. Parmaklarıma sonra. Kuyuyu eşelemekten. Yamulmuş. Kimse sevmez bu parmakları. Bir işe yaramaz. Ellerimi tutmamışlar hiç herhalde. Ayakların, dolaşık ve telaşlı adımların üzerinde bacaklar ve kafalar belirip önümden geçiyor. Bir iki üç, üç iki bir. Toplu toplu, tek tek. Mine diyorum. Dilimin ucuna geliyor. Ben Sedat'ı senden önce, herkesten önce, Sedat annesinin karnına düşmeden önce, kalu bela diyorlar ya orada sevdim. Öyle çok. Çok çok çok sevdim. Senin sevdiğin gibi değil. Başka bambaşka. Bilmezsin sen. O da bilmez. Söylemem. Söylenmez. Kuyuya anlatırım. Anlattıkça kararır. Kara kara ışsız, nemli, çarpık, ışsız ve kara karanlık. Kuyuya. Mine gözlerini süzüyor. Baygın baygın bakıyor. Parmakları ince uzun. Tırnakları taşa törpülenmemiş düzgün, yamultusuz ve nizami. Yüzüklere layık. Tek taşlara, beş taşlara, altınlara, antikalara, yadigârlara, manevi değerlilere layık; uzun ince. Sonra arkamızdan K. geliyor. Bakmadan yürüyor. Ben daha görmeden biliyorum geldiğini. Soğuk bir rüzgâr esiyor. Konuşmadan konuşuyor. Konuşmadan hadi diyor. Tamam. Hemen arkasından adımlıyorum saat kulesinin etrafını. Görmeden. Gözüm arkada. Kabarıp kabarıp duran Sedat'ın sevilmişliğinde gözlerim takılı. Mine'nin parmaklarında. Yere ellerinin gölgesi vuruyor. Kenetlenmiş. Düzgün parmaklar birbirine karışmış. Hangisi Sedat'ın hangisi Mine'nin ayırt edilmiyor. Uzun ince bir yol. Yürüyorum, yürüyorum, yürüyoruz, adım atmadan adımlayarak koşarcasına hareket etmeden.

Kuyunun yanında fren sesleri. Araçlar kuyruk olmuştur trafikten. Kalksam, kapağı kaldırsam, izlesem. Gürültülerini duyuyorum. Araçlar homurdanıyordur, yollar frene gaza ve debriyaja dönüp duruyordur yollar. Şu kuyudan kurtulsam. Bak insanlar nasıl araçların içinde, öfke süzülüyor şakaklarından. K. kapının ağzından, konuşmasız, hareketsiz. Ona alıştım. Birazdan kıpırtısız dudaklarıyla isteklerini sıralar. Parmaklarım yamuldu. Nasırlanışlığımın kaçınıcı yıldönümü bugün. Durun kutlayalım. Lay lay lay lay. Ben Sedat'ı herkesten çok. Hepsinden önce. K. parmaklarımı yamulttu. Sessiz incitmişliklerinden kurtulmak için kendimden duvarlar öre öre taşların arasında sıkışan elimin boğumları rutubetleri tırmalamaktan eğri büğrü dallara benzedi. Benzeyişliklerimi kutlayalım haydi lay lay lay lay. Kuyunun kapağını kaldırsam. Güneş girse gölgem bile yamuktur artık ama olsun. İncitemez beni hiçbir söz. K. geldi yanıma. Yık artık şu duvarları. Böyle söylemedi hayır, tabu dedi, yeni öğrenmiş bu kelimeyi. Bayılır afili sözleri cümle içinde kullanmaya. Çıkarsam ne olacak, dedim. Daha mutlu mu olacağız. Ben Sedat'ı hepsinden önce çok, en çok. Mine'nin Sedat'ı. Baktık. Birbirimize. Omuzlarını silkti. Saat kulesini geçip eve geldik. Fark etmez. Nereye gitsek aynı nemli karanlığı görüyorum. Fark etmez. Kendi kendimden ördüm. K. şutabularıkaldırsanartık, dedi bir daha. Bu kelimeyi sevmiş. Gülümsemişçesine baktım.

Kuyuma kapandım. Işık gelse biraz. Gözlerim acır mı? Alışır belki de. Rutubeti tırnaklamaya başladım. Parmaklarım yamuldukça daha koyu karanlık duvarlar. Gölge yamuldu iyice. Ellerimi tutmamışlar herhalde hiç. Ben Sedat'ı herkesten çok. Hepsinden önce.

ALIŞMAK MI? Nermin Ayduran

Günlerdir bu anı bekliyordun.

Bir telefon konuşması yapacağını sandığın sırada belki de dünyanın en uzun susuşuyla tanıştın. Boğazında yumrulan hıçkırık, dudağının titremesi, konuşmanın ne kadar da zor olması, yüzünün üzüntüden gerilmesi, o anki acı dolu hislerin... İşte şimdi nasıldın, neydi bu yaşadığın. Bilmiyordun. Zihnin, kalbin, karnın, ellerin, bacakların, tüm bedenin ve duygularınla beraber kaybolmak, gitmek istedin. Bu kasvetli anlar karanlık, uzun bir tünelden geçti, duvarlara çarparak kocaman bir boşluğa doldu.

Kavurucu sıcakın pencerelerden fütursuzca girdiği odada, vücudunun karlı bir kış günündeymişçesine buz kestiğini önce anlamadın. Kollarını hissetmeden ve elindeki telefonu ne kadar daha öylece suskunca tuttuğunu bilmeden, tüm duyularını kaybetmiş bir ölü gibi kanepede oturuyordun. Ardındaki duvara dayalı sırtı bükülü, renksiz gölgen senden daha sahibiydi. Zamanın neresiydi, sen neredeydin. Aradan iki ya da üç belki de beş dakika geçtiğinde duyduğun ses, kendine gelmene neden olmasa da cevap verme zorunluluğuyla; “Evet, benim...” dedin.

Cevap vermedi. Şaşkındı. Susuyordu, nefesinin sesini duyuyordun.

Utana sıkıla üç kelimeyi daha bir araya getirebildin.

“Hayalet değilim, yaşıyorum...”

Fakat sen de susmalıydın. Sonsuza değin susmalıydın.

Cılız bileklerin tutmuyor, ellerin titriyor, konuşamıyordun.

Pencerenin camı gündüzün aydınlığından baygınlaşıyor, odanın içine, fıstık yeşili kaplama halının üzerine güneşi tuhafça sızdırıyordu. Gözlerini üzerine gelişigüzel serilen ışıklarla gölgeler avutan halıya diktin. Bu garip anın bütün ağırlığıyla eşyalara yansıdığını gördün. Ruhsuz bakışlarıyla kasılarak oturduğun kanepenin ortasında, canlı bir insan gerçekliğini yitirmiş olmalıydın. Görünürlüğün, denizdeki bir yüzücünün birkaç dakika sonra ötelere sırf başının görüldüğü, uzaklaştıkça gölgeye döndüğü belli belirsiz halinden farksızdı. Yüzücü ise yüzebildiğince yüzecekti. Denizin en derin en suskun en davetkâr yerinde durup, o muazzamlıkta dinlenip, belki de o dipsiz korkuyu ve ürpertiye iyice sezecek, cesaretin zaferiyle geriye dönecekti. Varlığını yine kendisiyle büyütecekti. Son kulaçlarıyla kıyıya geldiğinde, uzun bir nefes alacak, kumdaki diri gölgesine bakıp gülümseyecekti.

“Neler yapıyorsun?”

Süzgün ve mahzundun. Birden telefondaki sesle irkildin. Sessizlik ne kadar da derindi. Kaç dakikadır dalgındın.

“Hiç! Oturuyorum.”

Konuşmak istemedin. Bu ana değin cümleler kurmanın ne denli zor olabileceğini bilmezdin. Dilini unutsan çırpınırdın kelimeleri yeniden öğreniyim diye, ama şimdi, ezberindeki alfabeyi tümüyle unutabilirdin. Başka bir boşluğun içinde yeniden kayboldun. Şimdi bütün arzunla, hiç doğmamış olmayı, bir hiç olarak kalmayı istedin.

“Yıllar nasıl geçti? Bunlardan bahset, madem konuşacağız.”

Eveledin geveledin...

Anlatmak ne zor diyordun. Muğlak, davetsiz düşüncelerle kalbini hırpalıyordun. Yaşadığın günlerden bahsetmek. Geçen yılları, özlemleri, pişmanlıkları anlatmak, hatta itirafları... Konuşmazsan karşındaki insanla diyalog ne kadar fazla sürebilir ki dedin. Aslında o konuşsun, hep o anlatsın istedin. Anlatacakları on dakikayla bitmeyecekti belki ancak sen on dakikayı on yıllara eş tuttu, onun sesini duymak istiyordun.

İnsan hayatındaki engellere dayanacağı son ana kadar sabreder mi demek istedin. Yakaladığı güzellikleri göremeden kaybeder, çirkinliklerle karşılaşacağını bilmeyebilir insan. Kalkar gider başka ellere başka illere. Neden hatalar yaptığını, niye bunca karmaşaya karışacağını, kendini dünyaya kapatacağını anlamadan, yıllarca kendi kendine prangalar takarak yaşar. Ondan, bundan, sorundan, yanılgıdan olumsuzca etkilenecek nelerden vazgeçtiğini, en çok da özgürlüğünü kendi elleriyle birilerine verdiğini bilmeden, ardına dahi bakmadan bir yerlere gidebiliyor insan. Haykırsan neler söylerdin. Nasıl ki kendini acı tatlı tecrübelerle keşfediyordun, isteklerini önemsiyor her şeyi sorguluyor, evrendeki yerini gözlüyordun. Sahi aklın başına henüz geldi, üzgündün ve mahcuptun ona karşı, bunları mı duymak isterdin demeyi ne çok istedin.

“Neyini anlatayım yılların, hayatı dilediğince yaşamak öyle zor ki. Peki sen?”

Bunca aydınlığa karışan dumanı, havaya dolan buhuru, ağır bir tütsüden dağılan baygın kokuyu zoraki yuttun. Hazımsızlığın ne olduğunu biliyordun. Yuttuğunda midende kalıp arsızca yapışanlar kanını zehirlerdi. Umurumda mısın dediğini duyar gibi oldun. Yıllar sonra mı aklına geldi nasıl olduğum, diyordu sanki. Ses tonunun acıtan tavrıyla gittikçe içine büküldün.

Yalnız o, telefonda telefona hızlıca geçen büyük sancıya rağmen tüm gücünü topladı. Sıkınca konuştuğunu sakınmadan epey anlattı. İşlerinden, başına gelenlerden, mücadelesinin güçlülüğünden, anlattı durdu.

Sesindeki soğukluk duvara kıvrılmış bitkin gölgeni dahi üşütüyordu. Anlattıkları dertliydi. Belli ki onun için de yıllar zor geçmişti. Bazı şeyler sır gibiydi, saklanmalıydı da. Biliyorlardı ki yaşanmış güzel şeyler vardı. Onların hatırı vardı. Şimdi sessizliğin, tam da susmanın zamanıydı.

Uzun suskunluklar sürdükçe sürdü.

Diyeceklerinin onun için önemi olmazdı, komutanının emrini dinleyip derhal harekete geçecek bir asker gibi, telefonun ucunda bu beklentisiz konuşmanın sonlanmasını bekliyordu.

“Peki,” dedi aniden, “alıştın mı oralara bari?”

Alışmak kelimesini hiç sevmedin.

Alışmak mı, diyemedin.

O da farkındaydı kelimenin sevimsizliğinin.

Alışmak istedin. Belki öyle göründün. Zaman geçerken, kararlarının doğruluğuna inandırdın kendini ve ne de aldandın kendi yalanlarına. Ne kadar da kolaydı bu. Aldırış etmediğin her şeye çabuk alışıyordun.

Artık ne söylese, ne dese dinlemek istemedin. Odada tek başına kalmayı, günlerce bağıarak ağlamayı istedin.

Döndün duvara baktın, gölgenden ürperdin.

SİYAHINDA GÖLGENİN

Gülay Leylek

Farların ışığı yağmur birikintisinde titreşiyor. Silecek hiç de acelesi yokmuş gibi usulca siliyor camları. Yağmur sonrası her şey nasıl da berrak, sessiz ve dingin... Şehir bu kadar temiz miydi? Yoksa yüreğimde pır pır edip vücuduma yayılan tazelik hissi içimden taşıp geceye, sokaklara, caddelere mi yayıldı? Ben dünyayım! Dünya benden ibaret, ben güzelsem o da güzel; değilsem o da değil. Şimdi gecenin bu saati ona gidiyor olmam bir hata mı? Yine hata mı yapıyorum? Daha tanışalı bir hafta olmadan onu görmeye, kalkıp onun şehrine gitmek hata mı gerçekten? İçimdeki sese kalsa bu sefer doğru kişi diyor. Doğru kişiye yanlış yapılmaz. Yanlışlar, doğrular... Kime göre? Kim belirlemiş yanlış, doğruyu? İlk kim ortaya koymuş doğru ilişkinin kurallarını? İki kere ikinin dört ettiği gibi sağlaması mı varmış ilişkilerin? Biri çıkar karşına diğerlerinde olmayan bir şey görürsün onda; bir ışık, bir renk. Daha önce kimsede dikkatini çekmeyen bir şey... Şaşırırsın önce, sevindirici bir şaşkınlıktır bu. Yüzünün tamamına yayılan o çocuksu şaşkınlık... Daha önce sende mevcut renklere karışır o yeni renk. Cam bilyelerdeki renkler gibi iç içe girer tüm renklerin. Fonda o ışıltı, içinde bildiğin renkler: turuncu, mavi, sarı, yeşil... Karmakarışık olmuştur için. Adeta bir bayram yerisindir. Atlıkarıncalar, rengârenk ışıklar, pamuk şekerleri, renk cümbüşü palyaçolar, babalarının elinden tutmuş cici çocuklar... İnsan sevince niçin çocukluğuna dönüverir? Büyümekle çocukluk ayrı odalar mı ki birine girerken diğerine ait olan emanet dolabına bırakılır? Büyükler ne zaman âşık olsa emanetteki çocukluğu alıp öyle girer odaya. "Gökyüzü gibi bir şey bu çocukluk hiçbir yere gitmiyor," dese de Edip Cansever daha büyümeden çocukluğu bırakmamız öğütlenir. Bu gece her nereye bıraktıysam gidip aldım çocukluğumu. Bayram yerine giderkenki heyecanımı koydum içime. Bayramlıklarımı başucuma koyup sabahı edememenin telaşıyla dört saattir direksiyon sallıyorum. Ne çok söylendi oda arkadaşım ardımdan:

“Oğlum sen var ya akıllanmazsın. Öbürüne her türlü fedakârlığı yaptın, kıçına tekme yedin şimdi sıra bundan yemeye geldi. Bi ağırdan al oğlum, daha bir hafta olmadan... Yavaş yavaş ilerlesin her şey, aceleye ne gerek var? Kız iyi hissetmiyorum demiş, beyimiz koştura koştura yanına gidiyor. Hey Allam ya... Hep veren olduğun için çabucak değersizleştiğini, sonrasında da aldatıldığını ne çabuk unuttun, ne çabuk çıktın siyahından gölgenin?”

Aldatılmanın gölgesi, pardon siyahın... Bir yıldır çıkmadığım kirli gölge... Oysa bir yıl üç yüz altmış beş gündür güneş her sabah doğdu. Mevsimler zamanını şaşırmadı. Kış kışlığını bildi, yaz yazlığını, bahar baharlığını. Ben... Kara, kirli bir gölgede oturup kaldım. Niçin, niye? Dağa küstüğümünden haberi var mıydı dağın? Kimin umurundaydım? Aylardır ilk kez gün ışığı vurdu tenime. Günler sonra ilk kez birinin gözleri ışık tuttu ruhuma.

Cadde iyice tenhalaştı. Navigasyona göre birazdan oradayım. Şimdi gece gece çıkıp geldiğimi görünce güzel yüzünü kaplayacak şaşkınlığı hayal ediyorum. Direksiyon başında, sokak tabelalarına bakıp bakıp gülümsüyorum. Kendi kendine gülene ne derlerdi? Ne derlerse desinler... İçimden bir ses yanında olmam gerektiğini söylüyor, akşamın bi saati atladım arabaya, gecenin bir yarısı bilmediğim bir şehirde aptallar gibi kendi kendime gülümsüyorum. Ne zaman iyi hissetsem dinlediğim şarkıyı, Porz Goret'i dinliyorum. Birlikte dinler miyiz bir gün? Arabada, yan yana. Yorgunum, son bir yıldır. Başımı dizlerine koysam. Saçlarımı koklasa, eğilip öpse sol şakağımdan. Kafamın içinde beynimi delen korkunç düşünceler kayıplara karışsa. Nefesi saçlarımın arasında ılık bir meltem olsa. Bana da gelse bahar. Kendimi tamamıyla ona bıraksam;geçmişimi, geleceğimi, şimdimi... Günler, aylar sonra birine yeniden güvenebilmenin huzuru kaplasa içimi. Bu sefer her şey güzel olacak diyor içimdeki ses. Güneşe çık artık, bırak şu gölgenin siyahını. Dışarıda tüm renkler seni bekliyor. Tanrı güneşi renklerin görünmesi için yarattı. Sense siyahı seçtin; hem de gölgenin siyahını, başka renk yokmuş gibi.

Üç sene öncesi... Üniversite yıllarımın en güzel üç senesi... Delikanlılığımın baharı... Nasıl oldu da bir anda hem sevgilisi hem babası hem arkadaşı oluverdim... Her şey nasıl da güzeldi başta. Her şey güzeldir zaten başta. Güzel olmasa devam eder mi? Annem ve ablamla tanıştırdığım gün, annemin sevinçle dolan gözleri, ablamın seni seni diyen bakışları... Üçünün kız kıza sohbet ettiği WhatsApp grubu... Ablamın evlenince sehparların üzerine örtersiniz diye ördüğü dantel örtü... Annemin bayram gelmeden gelin kızına aldığı bayram elbisesi... Ablasının ne evlenmesi daha yaşınız kaç başınız kaç tekrarlamaları sonrasında henüz adını koyamadığımız şeyde araya girenler çoğaldıkça azalmamız... Güneşin altında bir su birikintisiymişiz gibi kendiliğinden buharlaşvermemiz... Üstelik sebepsiz, yok yere... Alışkanlıkları nasıl da zorluyor insanı. Birine alışmak... Alıştığandan kopmak... Bakışından, gülüşünden anlam çıkarmaya... Bunu sever, buna sevinir, bunu sevmez. Her sabah günaydın mesajları, akşamları görüntülü konuşurken uyuyakalmalar. Sıradan nesnelerin bir müddet sonra onunla özdeşleşmesi... Bulut mesela, gökyüzü, bergamotlu çay... Hele ırmak gibi çağıldayan sesi... Gülümsemekten utandığı ama ona çok yakışan diş telleri... Onsuz uyandığım ilk sabah, herkes dünyadan bir anda yok olmuş, tek başıma kalmışım, herkes gidecek bir yer bulmuş da uyurken beni koca dünyada unutmuşlar,yapayalnız bırakmışlar hissi. Ve her geçen gün ona ait karelerin yavaş yavaş silinmesi... Karelerin yanında benliğimin de... Artık eski ben olamamam...

Gece yarısına çeyrek kaldı. Navigasyona göre apartmanın önündeyim. Anne babası evde olmayacaktı; yalnızdı, öyle demişti. Tanışalı çok az oldu ama git gellerimle seni yormaktan korkuyorum; sen iyi birisin bunu tüm kalbimle hissediyorum, dedi. Ben de bizim bir şans hakkı ettiğimizi ispatlamak için, bu sefer doğru kişiyi bulduğumu hissettiğimden, daha önceki ilişkimin gölgesini şimdinin güneşine değışmeyeceğim deyip dört saatlik yoldan çıkıp geldim. Nasıl şaşırarak, nasıl mutlu olacak kim bilir? Oda arkadaşımı söylediklerine pişman edeceğim. O sanıyor ki herkes aynı. Kimseye güvenmemeli. Sütten ağzın yandıysa yoğurdu üfleyerek yemeli.

Pencerelerin hangisi onunki? Camı indirdim. Başımı uzattım dışarı; katlara, balkonlara, tek tük yanan ışıklara bakıyorum. Bir yerlerden ıslak bir iğde kokusu yayılıyor. Ay tepede pırıl pırıl. Her zamankinden parlak. Bahar işte, yenilik, başlangıç... Başlayıver sen de, diyor. Korkma, korkarak yaşanmaz.

“Ay bu gece başka parlak fark ettin mi?”

“Moralim bozuk ya, dışarı çıkmadım.”

“Çıksana lütfen, şimdi çık ve bak.”

İkinci katın balkonunda incecik bir karaltı peyda oluyor, saçları kulaklarında, hırkasına sarılmış, kollarını önünde birleştirmiş, başı yukarıda. İnceliğinden tanıyorum güzel yüzlümü, saçlarının kısalığından. Yazmasını bekliyorum; yazdığı an aşağıdayım, seni görmeye geldim, diyeceğim. Balkon kapısında bir karaltı daha beliriyor, uzun, geniş omuzlu, yapılı bir vücut. Arkasından sarılıyor güzel yüzlümün. Saçlarının hizasından, boynundan öpüveriyor. İçeri giriyorlar. WhatsApp bildirim sesi geliyor ardından.

“Gerçekten de çok parlakmış, iyi geceler.” Beni bir gülme alıyor yine. Bu seferki başka... Kendi kendine gülene ne derlerdi?

ÜÇ SÂYE ÜÇ ŞARKI

Sevda Sezer Gülle

“Bu kadınla evlenirsem ölmekten korkuyorum... Bu harikulade güzel kadın insana aşkı ve ölüm korkusunu bir anda veriyor. Mübalağa etmediğimi göreceksin. Bunlar biraz romantik sözler gibi gelir sana. Fakat işin bir de hakikat tarafı var.”
Selma ve Gölgesi, Peyami Safa

Selma... On yedi yaşında bir genç kızken önce babası intihar eder. Evlendikten yedi ay sonra da ilk kocası. Aradan bir sene geçtikten sonra on bir yaşındaki beslemesi kendini balkondan aşağı atarak yaşamına son verir. Dahası var. Başlarda ne bahtsız diye üzüldüğümüz bu genç kadın bir kere daha evlenir ve üzerinden kısa bir zaman geçmiştir ki ikinci kocası da ansızın kendini ölümün kollarına bırakıverir. Hayatı Anadolu’da, Arabistan’da ve Avrupa’da seyahatlerde geçmiş olan bu derece güzel, çekici ve karanlık kadının adının karıştığı tüm şüpheli ölümler ise birbirinden farklı nedenlerin gölgesinde ayrı ayrı şehirlerde yaşanır. Roman, Selma’yı gören çocukların onu hayalet, mahalle eşrafının ise sözleriyle akıllı davranışlarıyla deli bulduğu bu kadınla evlenmek isteyen Nevzat’la arkadaşı Halim arasında geçen diyalogla başlar. Akıllı hayli karışık bu adam, en yakın dostunu sevdiği kadınla tanıştırdığı hakkındaki fikirlerini öğrenmek istemektedir. Yeni aşığı, “Selma’nın karanlık bir köşesi var ki oraya ışık sokmak kabil değil.” dese de, gölgede kalan tarafın gizemini çözerse, gönül rahatlığıyla evlenebilecek hatta endişelerine rağmen aşkı için ölümü bile göze alabilecektir. Işığın ulaşamadığı yerde düşüncelerinin ve sesinin gölgesinde yaşayan bu sıra dışı kadınla tanıştırılan Halim, daha ilk karşılaşmalarında Selma’nın tüm şizofrenik hallerine rağmen arkadaşına hak verir. Hasta ve muhakkak aklının başında olmadığı konusunda ise Nevzat onunla hem fikir değildir. Nemfomani olduğuna da ise asla inanmamaktadır. Mutlaka başka sebepleri olmalıdır ve bunu öğrenebilecek kişi seviştiği biri değil, ona dostluk, kardeşlik yaparak içini dökmesini sağlayabilecek biridir. Halim gibi.

“Nevzat’ın hakkı var: Güzel kadın! Muhakkak ki saçının her telinden ayağının serçe parmağına kadar güzel! Onda bir kusur arayan göz boşuna yorulur. Bu başta ve bu vücutta bir heykeltıraş çıldırtabilecek mükemmeliyet var. Sonra bütün bu ağır tavırlar içinde büyük arzu ve ihtiras yıldırımlarının saklı olduğunu sezdirenen bir seyyale/ bu kadının bilmem neresinden sızıyor ve insanın içine doluyor. Nevzat’ın hakkı var. Bu bir afet. Aklından zoru olduğu da muhakkak. Nevzat şimdiye kadar bunu nasıl anlamamış?”

Halim ise sadece anladığını zanneder. Derin tezatlarına rağmen bir anlığına bile olsa o keskin olduğu kadar istekli ve öfkeli bakışının peşinden gitmeyi yeğler. Sıcığında yanmaya, kül olmaya, evli ve bir çocuk sahibi olmasına rağmen karşı koyamaz. Ne hayalet gibi yaşayan bir kadın yüzünden kadim arkadaşlığının üzerine düşecek gölge, ne de hasta annesi onu durdurmaya yeterli gelir. Halim’in mısralarının büyüsü ve aşk sözcüklerinin nuru temas ettiği gölgeyi eritemez bu sefer. Işık, yoldan çıkmaya gönüllü bir şekilde kaybolur karanlığın dehlizlerinde. Tek istediği ne olursa olsun bu rüyanın bitmemesidir. Sıcak bir gölgeye uzanıp kaybolmak gibidir her an. Suya benzettiği şiirlerini onun kulağına fısıldarken gözlerini kapatıp içine çektiği kokusunu soluğuna karıştırmak da bu rüyaya dâhildir. Selma’nın Sâye’si, Rilke’nin *“Yalnız içteki yakındır, başka her şey uzak”* dediği kadar içindedir Halim’in. Onun gölgesinde, gözlerinin sayesinde...

“Selma gözlerini yummuştu. Ağzı yarı açıktı. Uyur gibi duruyordu. Yalnız gözlerinin altında peyda olan kırışıklarda gizli bir lezzeti emen ruhunun haz çizgileri vardı. Halim üç şiirini okudu.”

Peyami Safa, bilhassa ruh çözümlemeleri, iç konuşmalar ve psikolojik tespitleriyle Türk Edebiyatında çok özel bir yeri olan yazarımızdır. *“Kırışıklarda gizli bir lezzeti emen ruhun haz çizgileri”* tasviri de bahsi geçen niteliklerinden sadece birinin örneğidir. Ne müthiş bir tahlil, hayran olmamak elde değil!

Peyami Safa’nın Server Bedi mahlasıyla yazdığı *“Selma ve Gölgesi”* romanında, Selma’ya okunan ve onun Halim’in kitabında okuduğu söylenen şiirlerden hiçbirine yer verilmez. Sadece bir ima vardır, o kadar.

Evet, bir şiirinizde var:

“Benim için her gölge, her çizgi, her şey sensin.”

—Değil mi?

—Şiir bu fakat, hayat değil.

—Hayat, nasıl görürseniz odur.

Sevmeyi, hayatının gölgesine düşen ölümlerden ayrı görmeyen Selma, Çubuklu’da bir yalıda tek başına yaşayan o kadın, *“Sevmek ve ölmek birbirinden ayrı şeyler değildir.”* derken, onu delice seven erkeğini ölüme hazırlarken başka bir delile inanmaz. Aşk sözleri ya da yeminler onun için bir şey ifade etmezken kendine sayfalar dolusu şiirler de yazılısın ister. Duygunun sahiciliği sözden ziyade yazıyla ifade edilenidir. O yüzden de gölge tarafına âşık olan tüm erkekleri, hissettiklerini kâğıda kaleme dökmeye iter. Ne çare ki ölüme gidenlerin gözü, ışığın aydınlatmadığı o karanlık kısım kaldırıldığında orada duran histeriyi göremeyecek kadar kördür. Geriye kalan ise sadece ihtiraslı bir sergüzeştir.

*Bir kez daha düşüyor
Kentlerin yabancı sesi üstüme
Bu bir gece treni
Nerde duracak, kimse bilmiyor*

Kitap, yıllar sonra Mehmet Güreli'nin yönetmenliğinde Gölge (2008) adıyla kara bir film olarak sinemaya uyarlanır. Eserle neredeyse birebir çekilen filmde, Görkem Yeltan, Kaan Çakır, Serkan Ercan, Mehmet Ali Alabora gibi oyuncular yer alır. Sahnelerin birçoğunda fonda çalan dramatik olduğu kadar kulağa hoş da gelen bir müzik vardır. Rejisorluktan çok önce müzisyen kimliğiyle tanıdığımız bir Mehmet Güreli parçasıdır filmi öyküsü, karanlığı ve replikleriyle birlikte etkileyici kılan. Sözleriyle birlikte filmin yadigarı olarak daha sonraları bir albümünde yer verir Güreli ve bir kez daha düşer kentlerin yabancı sesi Selma gibi hepimizin gölgelerinin üzerine...

İki kişi aynı hayal ya da rüyayı görebilir mi? (Gölge Oyunu, 1992)

Abidin ve Mahmut, nam-ı değer Karabiberler. Biri olabildiğince dalavereci, diğeri ise içe dönük ve zarif. Onları birbirlerine bağlayan ise yalnızlıkları ve her gece sahne aldıkları pavyonda yaptıklarıyla kimse ilgilenmese de Hacivat ve Karagöz'ü andıran gölge oyunlarıdır. Sesini yitirip gözleriyle konuşan sessiz bir kadın gelir günün birinde çalıştıkları mekâna. İsmi Kumrudur ve annesini arıyordu. Yardım ister onlardan. Kumru konuşamaz duyamaz ama anlar bu iki zıt karakterli arkadaşı. Kendilerini görünmez kıldıkları oyunlarında gölgelerinin arkasına sakladıklarının farkına varabilmeleri için onlara yardım eder ve korkularıyla yüzleşmelerini sağlar. Karanlıklar aydınlanır, hırçnlıkların sebebi anlaşılır ve susulan her şey söze gelir. Dil çözüldükçe de gölgeleyecek bir sır kalmaz. Bir tutam ışık sızar gecenin içinden gölgeye. Geldiği gibi sessizce gider gizemli kadın. Geride onu belleğinde saklayıp gören sadece iki kişi bırakır. Hayatlarına dokunduğunu, hatta her şeyden önce onu, hiç kimse görmemiştir. Var mıdır yok mudur, hayal mi yoksa gölge midir kimse bilemez? Mahmut'la birlikte oda duvarında yaptıkları gölgeden kuş gibi, o Kumru gibi, meçhule uçup gider.

*Bir gölge ol beni peşinden koştur
Bir şarkı söyle de ruhumu coştur
Dinleyip mest olmak seni ne hoştur
Bir şarkı söyle de ruhumu coştur- Şarkı*

Beste: Lemî Atlı Güfte: ? Tavsiye İcra: Perihan Altındağ Sözeri

Sâye ve Sâyende

Gölgesini seven ve asıl gerçekliğini kendi gölgesinde bulan bir O, mutluluk oyunları oynadığı karanlığıyla başka gölgelere sığınınca ruh üşümesine şifa bulacağını zanneden bir de BU! Maskelerin çıkarıldığı zamanlarda ise, BİZ . Ruh u ısıtan sıcaklığın gölgenin üzerine düştüğü anlarda çoğalan bir hal. Yorgun kelimelerin sürüklendiği siyah beyaz fotoğraflar gibi gölgeler. Hafızası olan sarmaş dolaş dokunuşlar gibi. Çok sahi. Öyle gibi. Kandırıyor ve inandırıyor. Düş mü rüya mı? Ne fark eder ki! Orada ya da burada. Uzak veya yakın. Karanlık, bazen de aydınlık. Işık ve gölge. Soğuk, çok soğuk...

Peki, hangisi gerçek? Karanlığın içindeki silüetlerin temas eden kırmızı fısıltısı mı yoksa uğultusuna tahammül edilemeyen lezzetsiz, hazdan yoksun aydınlık mı? Gölgeler ürperebilir mi, özler mi? Kim verebilir bunun cevabını?

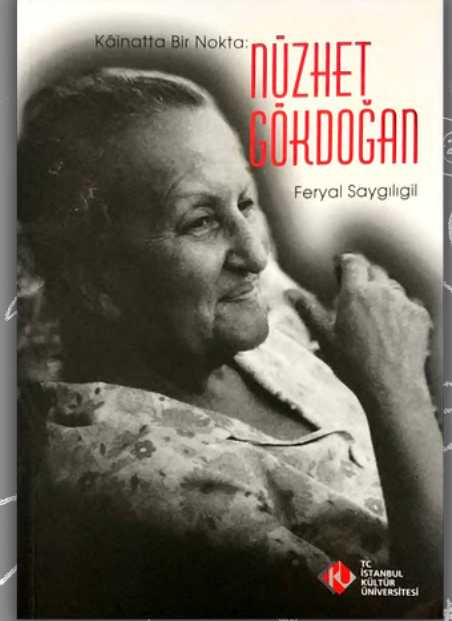
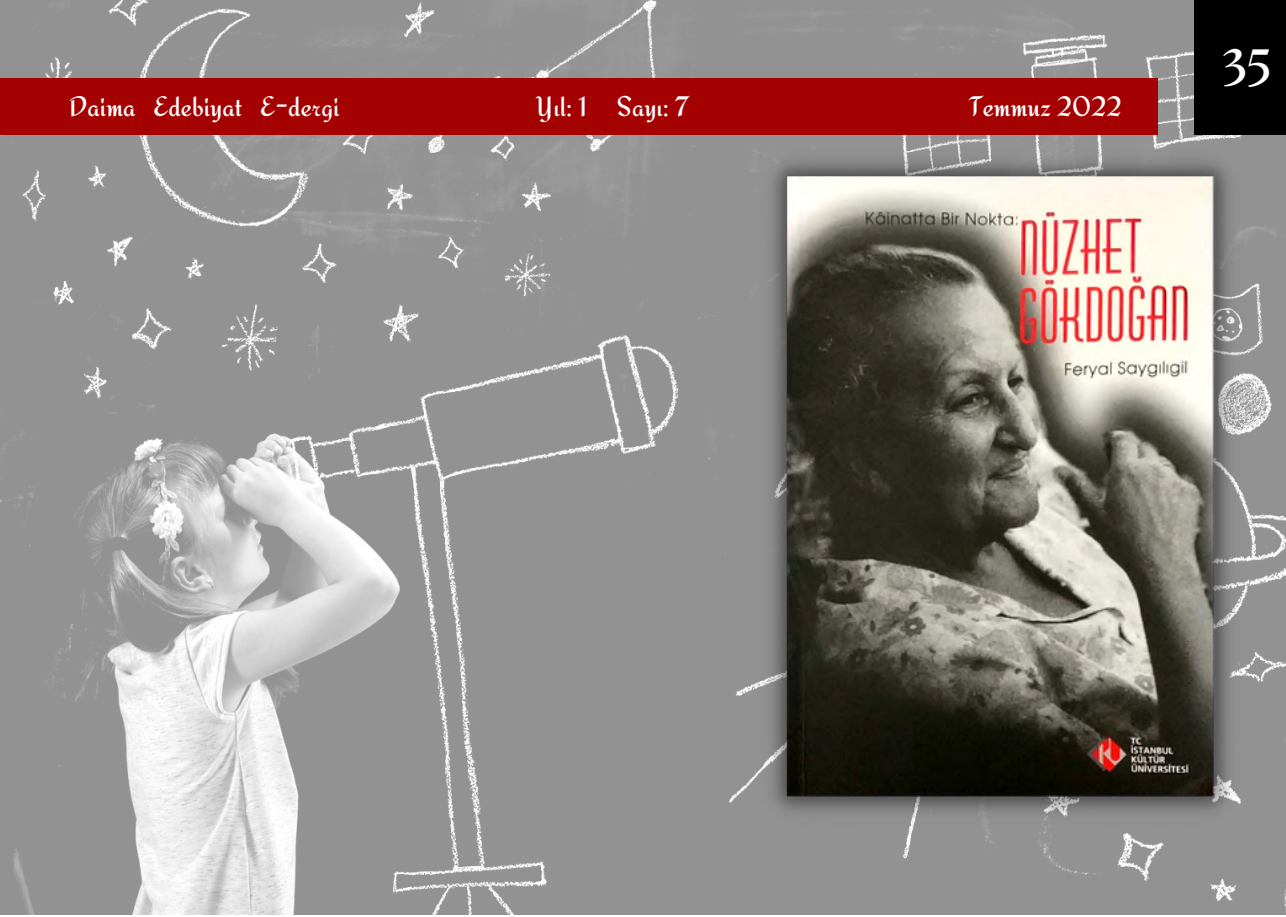
Oruç Aruoba, Uzak kitabında, “Özlem, bütün dünyanın grileşmesidir: her şeyin renksiz bir arka plan haline gelerek, yalnızca o geçmiş rengin, bütün dünya içinde tek renk olarak görülmesi.” der. Fotoğraflar gibi. Işığın yansımaları, negatiflerinde siyah beyaz karartılar şeklindedir. Sınırları çizilerek varlığı kanıtlanmış ama yaşanmışlıklarına dair izleri olmayan hatları belirsiz yokluklar ve yoksunluklar. Onları içinden geçerek saydamlaştırarak, renklendirip gri ve siyahtan kurtararak kendi yapıp özgürleştirecek belki de sadece özlenenlere kavuşmaktır. Orhan Veli'nin Gölge şiirindeki gibi “Bu dünyada biraz da yaşayalım o tek başıma ben tek başıma” zamanı gelmiştir belki kim bilir! Ya da gölgelerden ibaret hayatlarda illaki olacaksak...

*Sesimin gölgesi ol
Şarkılar söylerken yanımda bulayım seni
(Feridun Düzağaç)*

Sâye: Gölge

Sâyende: Gölgede

İŞIKSIZ GÖLGE OLMAZ

Özge Sever

Gölge herkese farklı farklı anlamlar ifade ediyor. Mesela sıcaklığı sevmeyen biri için bir ağacın altında serinlemek, geceleri korkan biri için şurada biri mi var endişesi, daha birçok şey. Herkesin gölgesi kendine sonuçta. Gölgeyi geri planda kalmak olarak da nitelendiririz. Edebiyatta, sanatta, bilimde gölgede kalan birileri var. Ne yazık ki birilerindeki çoğunluk kadınlar. Birçok kadın yazarımız dönemin şartlarında yazarak hayata tutunmaya çalışırken kimliklerini cinsiyetlerini gizlemek zorunda kaldılar. Örneğin, Fatma Âliye Fransızcadan çevirdiği esere adını yazmak yerine bir kadın yazar. Böyle bir çeviriyi bir erkeğin yapabileceği düşünüldüğü için erkek yazar çevirdi zannedilir. Dergilere yazı gönderen kadınlar kendilerine erkek mahlası takarlar aksi halde yazılarının yayımlanması mümkün değildir çünkü. Bu eril düzen sadece bizim edebiyatımızda değil dünya edebiyatında böyle. Küçük Kadınlar'ın yazarı Louisa May Alcott ne çok bekledi yazarlığının bilinmesi için. Çok geçmişe gitmeye gerek yok efsane Harry Potter serisini hatırlayalım. Çok satanlara mı girmedi yok satanlara mı, filmi gişe rekorlarını mı silip süpürmedi. Kim biliyordu başta yazarının kadın olduğunu? Kitabın yayıncısının erkek okuyucular kadın yazar olursa okumaz, satın almaz endişeyle J.K. Rowling mahlasını gördük kapakta. Ne kadar kırıcı oysa... Nihal Yeğinoğlu, Genç Kızlar romanını çeviri kitapmış gibi okuyucuyla buluşturmuştu. Bir kadının kaleminden cinsel içerikli bir romanın çıkması hoş karşılanmayacağı için çeviri süsü vermiş. Üzücü olsa da yazdıklarını paylaşmanın bir yolunu bulmadaki planı takdir edilesi. Dünya döndükçe gölgeler bir yerden başka bir yere geçiyor sanki.

Bilim gölge için, “saydam olmayan bir cisim tarafından ışığın engellenmesiyle ışıklı yerde oluşan karanlık” diyor yani her durumda bize ne gerekli ışık. Işık kaynaklarımız neler şöyle en doğal olanları Güneş, Ay, ve yıldızlar. O halde biraz astronomi biraz gölge, biraz da gölgede kalmayı harmanlayalım bakalım ne çıkacak? Gençliğini yıldızlara bakarak geçiren, karanlığı aydınlatan ışık kümelerine hayran iki kadından bahsedelim mi? Önce tarihin tozlu sayfalarından utanç dolu bir gölgede kalmışlık çıkaralım. Evet, bildiniz Hypatia! Antik çağda yok sayılmış, aşağılanmış, cadı kabul edilmiş ve linç edilerek öldürülmüş ilk kadın gök bilimci. Yaşamını göğe bakarak geçiren Hypatia, hayatı elinden alındığında 45 yaşındaydı. Bütün eserlerini yok ettiler. Ne oldu? Kopernik’in “Güneş Merkezli Evren” modelinde onun varsayımlarından ilham aldı. Gölgede bir yere kadar, gölgeden büyük ışık var, ışık. İzlememiş olanlar varsa 2009 yapımı Agora filmi Hypatia’nın hayatını konu alıyor naçizane tavsiyemdir.

Peki, ülkemizde ışısız kalmamış ama ışığın gölgesinden de nasibini almış bir kadın var kimdir desem aklınıza Hatice Nüzhet Gökdoğan gelir mi? Cumhuriyetimizin ilk bilim kadınlarından olan Gökdoğan, Türkiye’nin ilk kadın gökbilimcisi. Matematik-fizik eğitimi almak üzere Fransa’ya gidiyor, yatılı okuduğu yıllarda yurdun penceresinden izlediği yıldızlara daha yakın olmak için Paris Rasathanesi’nde staja başlıyor. İstanbul’da başlayan gözlemlerine artık Fransa’da devam ediyor. Nüzhet başarılarıyla dikkat çeken bir öğrenci Paris Gözlemevi’nde kalması öneriliyor fakat o bu millete bir borcu olduğunu düşünüyor ve Türkiye’ye geri dönmeyi tercih ediyor. Gelir gelmez Kandilli Gözleminde çalışmak istiyor ama Fatih Gökmen kadro yok diyerek onu kabul etmiyor. Geldik mi ışığın gölgesine...

Gökmen’in bilim dünyasına olan katkısını tartışacak değiliz ama egosunu biraz konuşmak zorundayız. 1930’larda yurt dışında eğitim alarak başarılı olmuş hatta bu yüzden orada kalması istenmiş biri ülkesine hizmet etmek istiyor ve kadro yok engelini takılıyor. Nasıl kadro olmaz diye merak ediyor insan, o yıllarda herkes astronomiye mi ilgiliydi mesela? Tamam, bugün hepimiz astrolojiyle iç içeyiz o başka tabii. Onun da zaten konumuzla pek alakası yok ya neyse. Sanırım Kandilli Gözlemevinin kapısında kuyruk vardı veya bu kadro yok denilen kadro, zaten bir kişilikti onu da bir beyefendi çoktan kapmıştı. Belki gerçekten kadro yoktu bunu bilemiyoruz net bir bilgi yok ancak ben kişisel olarak aynı bilgi birikimine sahip bir erkek öğrenci yurda dönmüş olsaydı bırakın kadro yok demeyi ona kadro açılırdı diye düşünüyorum. Alın size bilimde gölgede kalmak. Eril bir yerden ayağına çelme takılan Nüzhet, karanlıkta kalmadı elbet. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesinde kurulan Astronomi Kürsüsü’nün ilk Türk doçenti olarak tarihe geçti. Türkiye’de, ilk kadın senatör ve ilk kadın dekan olma şerefine ulaştı. Işığını gökten alarak sayısız öğrenci yetiştirmiş daha birçok başarıya imza atmış Prof. Dr. Nüzhet Gökdoğan’ı hiç unutmayalım istedim.

Son olarak sözü yatılı okulunda yalnız penceresinden gökyüzüne bakan ve bunu bir tutku haline getiren Nüzhet’e bırakıyorum; “Rasat yaparken dürbünün önündesiniz, hiç kimse yok, yalnız gökyüzü ve siz. Ezici bir duygu. Bir nokta olduğunuzu hissediyorsunuz. Kâinatta bir küçük şeysiniz. Olağanüstü bir duygudur kâinatı gözlemek. Çok büyük bir şeydir o.”

(Bu sayıya yazı yazmayı düşündüğüm günün akşamında dolunayın altında Sunay Akın hatırlattı bana Nüzhet Gökdoğan’ın ışığını. Kaldığınız tek gölgenin yaz sıcağında bir ağaç altında olması temennisiyle.)

HİÇLİĞİN AYNASI

Yasemin Coşkun

Kendi sırrını keşfe çıktığında, dünyanın en cesaret isteyen yolculuğuna adım attığını, kimi zaman dipsiz bir kuyu gibi olduğunu ve birbirine tezat tüm duyguların aynı çıkmazda buluştuğunu anlıyor insan.

Kırgınlık, kızgınlık, öfke, beklenti gibi duyguların yeri, o keşifle evriliyor, hatta doğru yerini buluyor. Hissetmenin ötesindeki 'anlamı' kavlıyor, içsel dengesini sağlıyor. Böylece insan, hayatın hiçliği ile yüzleşmiş, olduğundan fazlasını göstermenin de olduğu hali tevazu maskesinde gizlemenin de sonu olan bir hayatın içinde olduğu gerçeğini değiştirmediğini öğreniyor.

Kendinin kâşifi olmak, çemberin dışından kendine şeffaf, salt, gerçekçi bir gözle bakmak ve öz benliği ile özgün değerler arasındaki mesafeyi kapatmak için bir adım sayılabilir.

Güçlü olmanın, iç huzurdan, ruh halinden daha önemli olduğu inancıydı belki de o boşlukları derinleştiren.

Yok saydıkça aslında varlığını güçlendirdiği gizli yanlarını, kendinde üstünü örttüğü ama bir başkasında çokça rahatsız olduğu her hali apaçık etmekten çekinmediği, unutmaya çalıştıkça her an yeniden hatırlanan kötü şeyler gibi onlardan kaçtığı ile yüzleşir. Aslında kaçtığı, ego zafiyetlerinden kurtulması için gerekli olan, başkasında eleştiri ve yadırgama unsuru kendinde meziyet telakki ettiği tüm ilkel dürtüleri.

Öğrenmenin sonsuzluk kapısını araladığında, bugün sevindiği şeye yarın üzülyüyor olmanın, bugün her işe yatkınmış gibi hissedip yarın bir şeyin elinden gelmediğini düşünmesi, taşkın bir sevinçten sonra karamsar bir hale dönüşmenin de yolculuğa dâhil haller olduğu ama nerede ne kadar konaklayacağına yine kendisinin karar verebilme potansiyelinin olduğunu, o ana kadarki tüm hazların aslında aldatıcı, hüznünlerin de tutsağı olduğu gerçeği ile yüzleşiyor. Bilinmeyen her şeyin mükemmel olduğu yanılığısı gibi gün yüzüne çıkarmadıklarımızın da olmadığını salık veriyoruz.

Başlangıcı ve sonu olmayan bu yolculukta tüm zıtlıklarla, özümsemiğimiz ve belirsizliğin karanlığına mahkûm edip önemsizleştirerek gölgeler haline getirdiklerimizle bütün olan varlıklarız. İyi ve kötü, bencil ve özverili, korkak ve cesur, kaba ve ince, cömert ve cimri, çekingen ve atılgan gibi duyguların hepsiyle dünyaya gelmiş, suyun akıntılı ve durgun oluşuna göre bazen ağır ağır bazen de hızla akıp giden kiminin de gölgesinde kaldığımız insanoğluyuz.

Ve gerçek şu ki: Işığa kavuşmuş bir gölgenin sağlayacağı özgürlüğe muhtacız.

İçimizde olan dünya ile içinde olduğumuz dünya arasındaki anaforu gidermenin yolu; tüm hallerimize ama en çok da gölgesinde esir olduğumuz o dürtülere, saklandıkları dehlizden çıkarıp ayna tutarak hayata baktığımız pencereyi berraklaştırabilir, yıkıcı olan yanlarımızı onarabilir, yaralarımızı sarabilir, reddedemediğimiz için kabullendiğimiz şeylerden kurtulabiliriz. İşte o zaman hakikatin mesken tuttuğu varlığımızın sırrına ermiş olabiliriz.

Aristoteles der ki: “İnsanların en çok korktukları rüzgârlar, saklı yerlerini açan rüzgârlardır.”

Gölgesinde kaldıklarımız esasen bizi biz yapan, hem kendimizi hem insanlığı daha doğru anlayacağımız ve tekâmül yolculuğumuza katkı sağlayacak en önemli unsurlar olabilir.

DÜŞ PEŞİME

Buket Uçar

Bir ikinci vakti sonrasına rast geldi ömrümüz. Dar zamanlar... Gölgesi uzun zamanlar...

Konuşurum, hep konuşurum. İçimden daha çok konuşurum. Dışından seçtiklerimi, içimden her şeyi konuşurum. Konuştuklarımı herkes duyar. Sustuklarımı gölgem. Bazı zaman konuştuğuma kızarım. Sakar sözcüklerim takılıp oraya buraya savrulur sanırım. Konuşmaktan vazgeçişimin yolu böyle uzar. Gölgem susar, dinler sadece.

İmreniyorum ona. Hayali yok, dili yok, kaygısı yok. Karanlıktan korkmuyor, hayatının kararmasından. Rengi solmaz. Rengini kimseler solduramaz. Özgür... Yağmurda ıslanmaz, güneşte kavrulmaz. Yaşar istediği gibi. Kısa olsa dert değil, uzun olsa dert değil mevsimlik elbisesi. Yorgun olsa oturmaz, dargın olsa gücenmez. Kızıyorum ona, peşim sıra yanımda geziyor da bir uyum sağlayamıyor bana. Tersime tersime gidiyor. En çok da yanımda yayıldığı zaman kızıyorum.

O da bana kızıyor. Gölgelerim çokmuş, aralarında kayboluyormuş. Ben bilmiyormuşum ama onların da dili varmış. Başımdaki taçlara takılmış. Sus, dedim, boyundan büyük konuşma. Sana da güven olmuyor ki bir varsın yanımda bir yoksun. Bazen olduğumdan kısa bazen de uzun dikiliyorsun yanımda. Sustu. Ayakucuma kıvrıldı. Karnı tok sırtı pek, havayı beğenmezse yok ortalıkta. Naftalin kokuyormuş gölgelerim, eski yeni demiyor taşıyormuşum onları. Ben tekilmişim onlar çoğul... Dağılanları bile gölgemin içinde saklıyormuşum. Ölmüş bedenlerin gölgeleri bile bende yaşıyormuş. Taşımaktan yorulmuş. Tabi bana göre hava hoşmuş, gülüp oynamışım zamanında onlarla, o zaman da az katlanmamış bana. Anıların yükünü kaldırmak ona düşmüş. Benim her halime tahammül zor geliyormuş ona. Renklerim de yokmuş, ondan kararıyormuş yanımda aydınlanamıyormuş.

En gerekli zamanlarda firar ettiğini unutuyor galiba. Böyle zamanlarda kâğıda kaleme sarıldığımdan haberi yok. Gölgeyden ayrılanların yerleri bile acıyor ruhumda. Gölgeyerin kendisinin yokluğunu gelsin o hesap etsin bakalım.

Uzak duracaktım ondan, hiç yalnız kalamıyormuş. Başında dikilip duruyormuşum. Yine bu neyseymiş. Başım kıyamet gibi insan doluymuş. Şöyle kenara çekilip bir keyif yapamıyormuş. O kâğıt kaleme sarılışım da boş değilmış. İçimdeki su ısınmış, çıkmazsa beni yakarmış. Hem bir gölge olarak elinden bir şey de gelmezmiş. Benimle birlikte erim erim erirmiş.

Ben dünyaya bile tek başıma gelmemişim. Yalnızlık... Tercihim olmaz hiçbir zaman sevgili gölgey. Uzaktakiler, yakındakiler hepsi benim. Kaderim. Mecbur kalırsam yalnızlığa, senle o zaman sarılır devam ederiz yaşamaya. Ben seni, sana başka gölgeyer karışınca daha çok seviyorum biliyor musun. Hem bana haksızlık ediyorsun. Bir gün olsun ıslanmadın, güneşin bağrında korudum da seni hep sakladım. Bir iki kahrıma da sen dayan artık.

Kaygısı benim içinmiş. Üzülyüyormuşum sonra. Gölgeyeri yıllarca taşıyormuşum. Hamal gibi yaşıyormuşum. Her şeyin zamanı varmış, zaman bende ölene kadarmış. Elbiselerimi taşımaktan bile usanmış. Yıllardır aynı şeyleri giyiyormuşum, üstümde paralanmış. O da haklıymış, yeni kıyafetlerle dimdik gezmek istiyormuş yanımda.

İnsan değişiyor zamanla, ya da alışıyor. Yaş geçtikçe zor geliyor her şey, gölgeyeri taşımak bile. Bak artık sakın etrafım, sen de rahatlırsın biraz. Başım boş kalalı içimden daha çok konuşuyorum. Kalemimin gölgesi düşüyor kâğıda. Yürüdükçe kâğıdın üzerinde içim dışıma çıkıyor, yeniler oluşuyor içimde. Gölgeyer... Biliyor musun onlarınki de senin gibi kara. Kanımı da sızdırmıyor senin gibi dışarı, ağlamıyor da. İçin için eriyor kâğıda. Kara kara bakıyor işte.

Zaten bir ikinci vakti sonrasına rast geldi ömrümüz. Dar zamanlar... Gölgesi uzun zamanlar... Gölgeyimizle bile kavgalıyız. Paylaşacak bir şey kalmamış dünyada. Zaman dar, sur İsrail' in elinde. Pamuk ipliğiyle iliştilmiş bir gölge ömrümüz, ömrümüz rüya içinde dinlence. Sırtımda insanlar olmuş, gölgey gölgeyerle yüklenmiş ne güzel. Hayat bayram olmuş.

Hadi gel barışalım. Haklısın son zamanlarda sana hiç rastlamadım. Aldırmadım varlığına. Varlığımın farkına varamadım. Anladım galiba seni. Şimdi yazarken anladım. Yazmak her derde çare biliyor musun? Ben gölge olmuşum yüklediğim gölgeyerle. İhmal etmişim kendimi. Olsun, pişman değilim. Ben severken de yaşayabilirim. Kalemimi elime aldım gidiyorum. Düş peşime, önden de gidebilirsin. Sen bilirsin...

temanın şürleri

SIRRIN SAYESİNDE

Hande İkbal

Uzakla başlıyor
sana kurulmuş her cümlenin ilk harfi
dökülüyor dudağımın kenarından
yırtıyor yüzümü yırtıyor
bitmeli bu yayvan telaş
bitmeli kıvrılarak yoğrulan çile
sende soluğunu bulmalı buhran

aymaz sırlara mı sakladın kendini
tenhadaki yüreğin sesine
suyun kokmuş cismine
nafile avazın rengine mi
sakladın içinden gece geçen ırmakları

adımız ceplerimize mühürlenmiş
kendi uzağımıza düşer aşk
kendi uzağımıza düşer korku
kendimizden çok ötede
çok sesli bir koro kınanmak
parmakta küflenen yüzük neyse
neyse soğumak göğsünde bıçakla yerde
işte o sevi yolunda seninle sınanmak

çatlamış atların sebebidir
karmaşada gölgene koşmak

gündönümü bakışlı, yarı saydam
yüreğin atışında cismimi arasam
ıssız dağ öyküsüdür omuzların
iki büklüm dizeler sızar dilinden
yokuşların yorgunluğunda
gölgelerin uzunluğunda sırların

CENAZEYE KATILIM BELGESİ

Oğuz Ertürk

hikâyeleri anı olarak kalanlar
elbette kaçıır otobüsleri
uzak bedenler içindir belediye anonsları
yüzleşir her şey hakkı geçen ağaç

ey öğretiler ve kulak arkası bilgelik
nihayete eren bir zamandan kimse bahsetmedi
işî yarım kalmış bir aceleci
es geçer tüm davetleri
ya da kariyer basamaklarından düşen bir genç
-tak diye ölünmez kardeşim, insan haber verir

ayaküstü bütün acılar "anlıyorum sizi ama şirket"
bir manşet atın gönlünüze
en son kimi sildiniz şah damarınızdan
efendim akış,
efendim kan,
efendim hayat çok akışkan
ey ulu gölgeler ve gök bize durmayı öğretin
soğuk bir çekmeceyle yüzleşmeden evvel

YALNIZ KALACAK ELLERİN GÖLGELERDE Osman Özenbaş

önce gölgeler çekildi
silindi izler odalardan
seslerinden büyürken gittiler

sözcükler diyorum
kimi zaman ürkütülmüş kuşlardı
buluşmalar bir cümlede
eksik kaldığı yerinden
yeniden hayat başlardı
mayası olurdu çiy damlası
iyileştirirdi kanayan yerini
eksildikçe öznelirimden
dizelerde büyüttüm beni

unutulmuş sözler çoğalırdı
ve eksilenlerin birikirdi
baktığın yerde göremediğin

geçtiğim yerlerden
geldiğim yerlerde
küsün bakışlı duvarlar bekliyor

birbirine dolaşıyor adımlarım
yere düşmüş
hep suçlanmış bakışlardan
yetim gözlerde
sokakları geçiyorum
-ki sokaklar benden

yabancı yüzler birikmiş
yalnız gölgelerde

şimdi aynı şehrin yabancısınız
çoktan giden oldun
bakışlarında birikecek anların
çoğaltıkların
gölgeleriyle gidecek

ağlaştığımız anlara sığınacağız

saçak altlarında
bekleşir bulduk kendimizi
kuşlardan habersiz

sağanak kaçışlarından döndükçe
eksildiklerimiz çoğalacak
yorgun adımlardan

bir kentin kalabalığında
unutuşu hatırlatacak gün bitimleri
her akşam el ayak çekilince
yalnızlığın gölgesi degecek yüzlere

ve artık
düşmeyecek yakamızdan
boş odalarda
bizi karşılayan gölgeler

Ekim'dir yaşanan derdin ya
hep yaprak dökümlü
mevsimler olacak renkler
anların rengi degecek ellerine

yalnız kalacak ellerin gölgelerde

GÖLGELİ ÇOCUK

Sevda Altinkaya

İnsan kendinin çıkmazıdır nihayetinde
Sen de çıkmazsın kendinin
Sen, gölgesini üstünden çıkarmayan çocuk
Elbiselerin eski ve
ayaklarının altından hiçbir zaman deniz geçmedi.

Boğaz manzaralı kiralık bir dairede oturmadın hiç
Ve boğazında bütün tatlar, bozuk mayayla tamamlandı
İçinin suları kabarmadı belki ama
surlarında sessiz vedalar binlerce can aldı.

Sen S harfinden önce sevdalanan amansız bir hendeğe
Kendine çukur oldun
Gövdensiz düştün, gölgenden aşağı
Rampada takıldığın taş sendin
Bulanık suda seyrettiğin akis senin
Herkes gibi olma, kolla gölgeni
Sen, kara gömleklilik çocuk!
Beyazlarını bayrama sakla.

Hiç çıkarma ağlamaklı zırhını
Tamamlama, kimsenin eksik bıraktığı cümleyi
Kendinde yittiğin yetmedi mi
Kapat gölgenin kepenklerini
Karanlık yönüdür deseler de insanın gölgesi
Ondan daha iyi kim tanır seni
Bu sözümü aklında tut, aman ha unutma!

Çoğullaş, aldığı kadar hacminin derinliklerinde
Sağalt, yararı kaşıyan elden kopan parmakları.

Sen, gölgesini üstünden çıkarmayan çocuk
Sana yeni elbiseler aldım, bayrama sakla.

Gömleğinin yakasında bir gölge lekesi
Onu içine kat, hiçbir dünya hevesiyle ağartma.

EŞİKTEKİ GÖLGE**Hülya Nişancı**

Ekmekler kurudu ve ocakta kaynadı irin
Çamurlu, ıslak, kutsal eve ölümün gölgesi düştü
Kısa çöp kursağı yırtarak yutuldu
Öğütüldü ışık, suda çözüldü tebeŐir
Saatin eninden, gecenin boyuna koŐan bir yığıntıyıım Şimdi
Beni burada unuttular ikindi vaktinin tam ortasında
Elimde dağılan kapının eŐiğindeyim
EŞikten avluya el yordamıyla koşuyor nefesim
Bir ağaç öldüğünde, kentin toprağı çatlar
Annem öldü! Ve saksının altında unutuldu anahtar

GÖLGEYE ÖVGÜ

Aynur Türk

yorumlanır yeniden başka aynada
buluşurlar sonsuz şimdiki zamanda
eski gölge taklidi
kopyası
uzaklaştı aynada
baktığında çoğalan gölgeleri
saf halini görememenin aldatıcı dördüncü tekil hali
şaşırtmıyor
farklı anlattılar özneyi

onunla birlikte kendisini yok eden ben

ortadan kaybolur
uzun bir arayışın sonunda kalanlar
aynı zamanda aynı kişidirler ve
“ben” bunu bilirim.

iki kişidir kendisi
hep kendi kendine konuşur
gölgesi
bir parçası
ama tümü değildi
kendisine hükmetmesine
izin vermiyor
karanlık yüzünü kabul etmesinden
onunla işbirliği yapmasından geliyor
dehası.

gölgesiyle karşılaşıp onu
kabul edemeyen kişinin
kayıp bir ruh olduğunu söyler.
Yılanın derisini değiştirmesi gibi,
anlamları değiştirip duruyordu.
Onlar yeteri kadar elektrik ışığı yakarsa
gölgelerden kolaylıkla kurtulacağımıza inanırlar sanki.

GÖLGEMİ GÖLGELERLE SINARKEN

Ayfer Karakaş

temmuzdu
bir alfabe bulmuştum, unuttum
bu da bir şey mi, bir günde solak oldum
gölgeleri karanlıkta hıçkırırken affettim
sonra avuç içimi kestiler, canım yanmadı o vakit
şimdi düşündükçe neden? canım yanıyor...
susunca anlıyorum anlattıklarını
bir konuşsa devrilecek gözü bağlı
sol yanağımı tutuyor unutkan mavilikler
sıkıca...

her şeyin içinde bulduğum kendimi,
kendimde bulduğum “yaşamı”
lime lime ediyorum soluksuz
gölgemi, gölgelerle sınarken
bir çuvala girmiş mızrak gibi ayan öfke
bir harikalar diyarındaymışçasına sevinç, deli
bir hurma taşlayış, bir büst selamlayış
nedir bu güneşin önüne duran canavarın meselesi

aklımın içine düşüyorum...
sessiz şarkılar mırıldanıyorum,
meteorlardan ve sancılı seferlerden sağ çıkıp
aklıma kafesle tuzak kuran yanlışların zindanından çıkıyorum
bir gölgeyi, başka bir gölgeyle kırıyorum
bir ağaç gibi mevsimlere yazgılı
bir uğultu gibi kendine dönen
... gibiliklerim çoktu
acı, terekem ve yüzümde gizli bir kagir

yaradılış menkıbem doğruydu...

BİRİNCİ MÜHÜR: GÖLGELERDEN SAKIN

Beyzanur Kartal

Gücüm yetmemişse sırtımdaki kambur düzeni değiştirmeye
Artık akıbetime sessiz, sinsî bir rüzgâr yön vermeli.
Belirmeli her köşe başında çatıştığım gölgeler.
Takılmalı balık ağlarına sevinç döllerini.
Bir gecenin son demi uykulu gözlerde
Kendi karmaşasıyla zıt düşmüş güvercin öfkesi.
Bir güvercin ki uçmak süsü verilmiş hayatına
Varoluşuna vurulan prangalardan uçamaz olunca
Bir yere ait olma hastalığı dolanırdı boynuna.
Bir bütünü görmeyi bilseydi gölgeler, bilirdi
Neden geçit vermeyen dik yokuşları vardı hayatın.
Gölgeler ki müfrit ruh ve ölü beden taşırdı,
Sebepler ve ihtirasların dört kollu terazisinde.
Çağdaş dil sahipleri, manadan yoksun dünya
Âdem'in soyundan var olmayan şeyler mi vermişti?
Ay bir mum gibi titrerken, yansıması kör ederdi o durgun gölü
Etrafında yaşamayı mümkün kılan putların
Kahkahalarına ne vakit geçirsem dişimi
O hatırlı, aylıklı birtakım kimseler
Sırtımdaki kamburu, ardımdaki gölgeyi işaret ederdi.
Susmak zehri verilmişse damardan
Korkum uçamamaktan değil, gökyüzünün beni kabul görmemesi
Ey haz doğuran gölge ve put sahipleri!
Azığı acziyet olan yolculuk
Bir nisan atı toprak çatlatan diyar
Dağların dağlarla bitiştiği mekân
Sırtımda müptela bir kızıl örtü
Ellerimde geçmişten kalma günahların artıkları.
Gölgeler ki müşfik boyalar gibi süründü duvarlarıma.

EPRİMİŞ SAYFA**Emine Sakın**

Yüzünde mana aramanın çaresizliği
Çizdi ellerime bir çizgi daha
Yollar gibi uzunca

Geçmişin gölgesi mi aşamadığım
İçinde yalnız kalmış duvarlar?
Sezemiyorum gözlerinin ardında ne var?
Cesaretimi kırıyor münzevi bakışların,
Taşıyor tekinsiz gölgeleri aramıza.
Bense okuyorum içimden bir dua gibi
Sende yitmiş şiirin dizelerini.

Yalınkat gerçeğinle kirlenmiş geçmişim
Rastlaşırsa hiç bilmediğimiz bir sokakta
Tanırlar mı kendi yaralarını o lahza?
İçimde huzursuz bir at görürsen anla
Dokun ona, sağalsın ölümüne sebep bu yara
Cürmümün ortağı yok beni bağışla!

Ver bulutlara ellerime çizilmiş o çizgiyi
Sen kal benim gökyüzümde,
Sorma neredeler diye
Gözlerin sandığım yıldızlar.
Sıcağın çıplaklığında arayacaksan saye
Yolunu gizleyen o çölü unut!
Yağar belki yönünü şaşırmış bulut
Çiçeklerin kokusunu keskinleştirir yağmur
O vakit bir adın daha olur
İçimdeki kuytuda saklı durur

GÖLGE

Emine Selcen Akkuş

Dokunursan ellerinle gölgeye
Hissedersin ucunda parmaklarının
Onun da yaşadığını
Bir kalbi vardır belki onun da
Duyarsın attığını

Dokunursan ellerinle gölgeye
Toz zerrecikleri gibi dağılır belki
Parmaklarının ucunda
Pul pul dağılır, saçılır yerlere
Kelebek kanatları gibi narin

Dokunursan ellerinle gölgeye
Bir çiçek gibi solup birden
Misket böceği gibi kapanıverir içine
Kaçar, kuytulara saklanır
Korkaktır çünkü

Dokunursan ellerinle gölgeye
İncinir
Nazenindir
Yaprakları dökülür

Dokunursan ellerinle gölgeye
Parmakların ıslanır
Göz yaşları vardır çünkü gölgenin de
Ağlamıştır.

BİR BAŞAĞIN DİBİNE GÖMÜN BENİ

Nilüfer Zontul Aktaş

Başu eğik bir buğday başağının
dibine gömün beni
Mütevazı gölgeler damlasın üstüme
Olmasa da gölgesi
Sarı saptarı sarartır belki
Çehremi

Bak çocuk
Bazen kızarsın yüzün
bazen ağarsın
Bazen de sararsın
Ama sakın zifir yumasın
nur değmiş gözleri
karartma sakın!
karartma

Başu eğik bir buğday başağının
dibine gömün beni
Güneş kaplasın her yanımı
Yaksın kavursun

Lakin başaklardan
buğdaylar damlasın
kuşlar inip konsunlar
Doyursunlar karınlarını

Başu eğik bir buğday başağının
dibine gömün beni

Hani belki
belki hani
Çocukları ekmek yerken görürüm

AĞITTIR YAŞAMAK GÖLGESİNDE OTURDUĞUM

Ayşe Sevinç Erginsoy Sivri

Gecelerce içip sabahları kusuyorum zehrini ayazın kan kırmızı rengini
Çarmıha gerilmiş İsa'nın
İsa'nın gerilmiş çarmıha tahtayı gıcırdatan ruhu
Sinmiş tenimin lime lime olmuş hücrelerine
Kan pıhtısı oturmuş delik avuç içlerime
Bir delik
Bir çukur
Bir kuyu
Kuyudan yükselen sessiz sedasız seveda çılgınlıklarının çaresizliği
Ağzımda dolup dolup boşalan küfrün kül rengi yalnızlığı
Gölgesi şaha kalkmış adım adım peşimde gezinen ruhun huzursuzluğu

Her açılan avuç bir yakarış değil midir?
Her bir damlanın yapraktan süzülüşü toprağa
Tanrı'nın görünmezliği kurak iklimde bir damla su çırpınışı
Sabahı solukladığım iç çekiş karışıyor aralarına taşların
Seke seke gözden kaybolan
Her yutkunduğumda oturuyor bağrıma
Sonrası yakarış
Sonrası ateş
Sonrası kocaman yumru

Ağıttan çıkan kalın sese dönüşüyor hiç bitmeyen gölgesinde oturduğum
Herkes kadar sıradan
Herkes kadar sıra dışı...

tema duşu

VERİN ŞUNA TARIK AKAN'I Esra Kâhya

Pazardan gelen üç beş kadın, kırık evin kapısında Ayfer'i görünce durdu. İçlerinden biri, "Durun hele," dedi. Ayfer'e seslendi.

"Kız Ayfer, bu akşam meydan yerine Tarık Akan gelecekmiş. Gelinliğini giy de gel." Kadınlar güldü. Ellerindeki fileler sallandı, göbeklerindeki yağlar kımıldadı. Gözlerinden yaş gelene, bütün dertlerini unutana kadar güldüler.

Ayfer bahçe eşiğine tünemiş; ağzında sakız, elinde yarısı kemirilmiş mısır koçanıyla bir başına otururken "Tarık Akan" adını duyunca kalbi hızlandı, yüzü çiçeklendi.

Mısırı elinden attığı gibi yapıştı kadınlardan birinin eteğine. Heyecandan eli ayağına dolandı. Aralanan ağzından sakızı düştü. Üst dudağı çekilip dili yuvarlanınca dişlerindeki mısırların arasından bir nakarat duydu kadınlar. "tağlıkakan, tağlıkakan"

Hiç bitmeyecek gibi gelen bu yapışkan ısrar, kadınları bir süre sonra tiksindirdi. Kadın, eteklerine yapışan pis ellere dokunmaya çekinerek "E, yeter be," dedi. Kızı hafifçe tekmedi. "Tarık Akan seni ne yapsın Allah'ın delisi."

Sonra hiçbir şey olmamış gibi giderken ellerindeki fileleri sallaya sallaya, akşam yapılacak yemeklerin, kurulacak sofraların ve girilecek koyunların bahsine daldılar.

Ayfer yere düşen sakızını aldı, tekrar ağzına attı. Mısır koçanını aradı. Dikenli otların dibinde buldu. Sevindi. Dilinde aynı nakarat. Kırık evin kapısından içeri girdi. Kapı kapandı.

Karşı evin balkonunda uzun süre oturdum. “Neden bir şey demedin kadınlara? Neden susturmadın onları? Aşağı inip kızın kolundan tutsaydın, hepsine haddini bildirseydin. Bu mu senin okumuşluğun?” Bir de üstüne, yaşanan dramın mesulü benmişim gibi gece boyunca uyumadım. Ara ara kulağıma çalınan sesler, vicdan azabı çeken zihnimin oyunu muydu bilmiyorum. Karşiki evden bağırış çığırışlar. “Sus artık Allah’ın belası sus. Ağzını açarsan sıkırım boğazını. Gece yatmaz, gündüz susmaz deli. Öldürürüm. Seni de Tarık Akan’ı da...”

Huzursuz bir gecenin sabahında kahvaltı yapmadan çıktım evden. Saatin yedisinde Ayfer yine yerinde. Okula doğru giden ayaklarım onu görünce gerisin geri döndü. Havada ılık bir rüzgâr, birkaç sokak köpeğinin ayak sesleri. Ötelerden bir yerden sıcak ekmek kokusu, bir çay kaşığının bardakla şingir şingir oynaşması.

“Peki sen Ayfer, kahvaltı ettin mi?”

...

Ses yok. Dizlerimi kırıp çöktüm yanına. Elimdeki kitapları, gözünün hizasına bıraktım. Yanımızdan gürültücü bir araba geçti. O sese saklanıp “Ayfer, ay ışığı demek biliyor muydun?” demek geldi içimden, sırf konuşmuş olmak için. Sonra vazgeçtim, ne gereği vardı?

Ayfer ayağıyla toprağı eşelerken bakışları kitaplarıma takıldı. Çatlak, kirli elleriyle onlara dokundu. “İh,” dedi. Anladım. Tarık Akan’ı arayacaktı kitapta. Gazetede, dergide, afişte nerede görürse görsün onu almadan gitmez, ortalığı yıkardı. Gazeteci de Bahar Sineması’nın sahibi de bıkmıştı Ayfer’den. Bazen eski gazete ve afişleri kendiliğinden verseler de Ayfer’in yakışıklı jöne düşkünlüğü onları yoruyordu. “Verin şuna Tarık Akan’ı da gitsin dükkânın önünden.”

Sıkılmaz mı böyle susmaktan? Babasıyla annesi vurulduğunda Ayfer de oradaymış. Kahvede duydum. Babası kollarında ölünce delirmiş. Öyle diyor Nedim abi. Susmuş işte o günden sonra. Mahalleli buna delirmek diyor. Bence asıl delilik konuşmak ya, neyse. Annesi o günden beri kötürüm. Devletin verdiği üç beş kuruş olmasa, şu kırık evin damına sığınmasalar perişan olurlarmış. Şimdi değiller sanki.

İki mahalle aşağıdan gelen okul zili ikimizi de silkeledi. “Eyvah, geç kaldım!” Ayfer aradığını bulamayınca kitabı yere çaldı. Kalktım, kitabı alıp silkeledim. “Bir yere uzaklaşma olur mu?” dedim, beni dinlemeyeceğini bile bile. Kapının ötesinde bir kadın sesi, “Adın batmasın Ayfer!” diye uludu. Üçümüzün yerine de üzüldüm. Sırtımı dönüp giderken yatalak ses gömleğimin ucundan çekiştirip durdu. Ayfer bir süre peşimden geldi, ikinci sapaktan sağa döndü. Çiçekçiler Pasajı’na çıkan yokuşun başında eğildi. Yerdeki mısır koçanını aldı. Ağzına götürdü. Tiksindim. Çıplak ayaklarından mı, üzerindeki yırtık elbiseden taşan göğüslerinden mi yoksa bir şey yapmayan acizliğimden mi bilmiyorum ama bir an evvel okula gitmek istedim.

Gider gitmez de Ayfer’i unuttum. Gömleğimin ucundaki kadın sesi de kayboldu gitti çocuk sesleri arasında. Okuldan çıkınca kahvede oturdum biraz, muhtarın torunu olmuş. Onun lokumunu yedik. İki parti oyun döndüm gençlerle. Çay paralarını ödemek için yenildim. Eve giderken domates, biber aldım ama menemen yapmaya üşendim. Hayret, Ayfer ortalıkta yoktu. Oyalandım. Belki gelir ya da evdeyse illa çıkar, oturur eşige. Ama göremedim.

Balkondaki kuş kafesini boyadım, cam kenarlarındaki yaprakları topladım. Sokak lambalarının ışığı yandı, dükkanlar kepenk kapattı, evlerin perdeleri indi. Kaşık sesleri, Ayfer’in annesinin sesine karıştı. Kaşıklar bir süre sonra sustu. Öteki ses devam etti. Gece boyunca. Karanlıkları, o eşigi, kaldırım taşlarını, sokak kapısını aştı o ses. Rüyalarıma kadar girdi. Rüyamda yoğun bir idrar kokusu, bir deri bir kemik kalmış yaşlı bir kadın, boş tabaklar ve resimler gördüm. Oda dağınıktı. Camın dibindeki yatakta cılız bacaklı bir şey kımıldırıyordu. Ayfer’in annesi. Dört ayak sesi, sonra bir kız çılgılığı. Elinde Tarık Akan resimleriyle yemyeşil çimenlerde yatan bir kız vardı rüyamda. Gökte ayın keskin ışığı... “Gel,” diye inleyen bir kadın. Duvarda bir gelin, bir damat.

Lanet olsun, kan ter içinde uyandım. Kendimi balkona zor attım. Kırık ev karanlıktı. Kabuslarımdan bile daha korkunç bir ses, küçüle küçüle bağıırıyordu.

“Adın batsın Ayfer, hangi cehennemdesin? Öldüm açlıktan!”

Duramadım balkonda. İçeri kaçtım. Ses de geldi benimle, yanıma yattı. Yatakta ikimiz. Ses ve ben. O her bağırdığında görünmez bir el içimi oydu kör bıçakla. Yatak beni dibine çekti. Kopkoyu bir kuyuya attı. Bıraktı.

Kâbus gibi bir geceydi. Hiç sabah olmayacak zannettim. Radyoyu açtım. Gönülden Nağmeler. Çay koydum. Dolandım durdum. Yok geçmedi sıkıntım. Okula gitmeden kahvede içerim çayı, diye ocağı kapattım. Çıktım. Kapının önünde oyalandım. Kırık evin kapısından içeriyi dinledim. Ses yok. Muhtemel, ikisi de uyuyor. Biraz sakinleştim. Üç beş simit aldım kahvenin sabahçılarına. Sonra okul, sonra yine kahve. Eve gidesim gelmedi. Tarık Akan resimli bir dergi aldım, sokak sokak Ayfer’i aradım. Her mısır koçanına, çiğnenip atılmış her sakıza bakıp iz buldum sandım. Akşam oldu, karanlık çöktü. Bulamadım. Eşikte de yoktu. Kırık eve sokuldum. Kulağımı içeri uzattım. Cılız bir ses. Varla yok arası. “Ayfer,” diye inliyor.

Huzursuzca eve döndüm, elimdeki dergiyi koltuğun üzerine fırlattım, balkona da çıkmadım. Ayfer’i ve annesini düşünmemek için tırnaklarımı yedim. Çengel bulmaca çözdüm. Çocukların imtihan sorularını gözden geçirdim. Erkenden yattım. Kırık evden en uzaktaki odaya gittim. Başımda dipsiz bir ağrı, dilimde dua. İnşallah rüya görmem.

Görmedim de. Oh be, dünya varmış. Uykusuzluk ne menem bir lanet. Uyuyup dinlenmenin verdiği zindellekle perdeleri açıp kapıyı araladım. Sokaktaki telaş çoktan başlamış. Odaya dolan mis gibi ekmek kokusu açlığımı hatırlattı. Kaç gündür bir şey yediğim yok. Üzerimi değiştirdim. Ekmek almalı, yanına da sucuklu yumurta, peynir diyerek çıktım evden. Sokağa adımımı attığım anda karşı evin önündeki kalabalığı gördüm, kurtlandım. Bir ambulans. Bir sürü insan, birkaç bekçi.

“Hayrola?” dedim bekçilerden sıksa olana.

“Yaşlı kadın yok mu, şu deli kızın anası. Açlıktan ölüyormuş neredeyse. Komşular ihbar etmese, kapıyı açıp bakmasak kadın akşama çıkmazdı.”

“E Ayfer?”

“Deli kızı mı diyorsun? Kız yok piyasada. Kaç gündür gören olmamış. Millet onu aramaya çıktı...”

Gerisini duymadım. “Açlıktan ölüyormuş,” birinci bıçaktı. Kalbime sapladı bekçi. Ayfer piyasada yok,” bu da ikinci bıçak. Diğerinin yanına. Daha derine.

Çiçekçiler Pasajı’na doğru amaçsızca koştum. Orada, onun en son durduğu yerde durdum. Yerdeki mısır koçanı, Ayfer’in çıplak ayakları. Sonra dört ayak sesi geldi kulağıma. Rüyamı hatırladım. Orman, dere, yerde yatan kız. Ayfer.

Gerisin geri kırık eve gittim. Şuurum kapalı. Kendimi bilmeden koştum. Ambulans gitmiş. Bekçiler ve kuru kalabalık da. Kapı aralık. Bu eşikten atlamak için nasıl da geç kaldım. Bahçe tarumar. Perisi ve köşkü eksik. Her şey kırık. Her şey eski. Evin kapısını itip içeri girdim. Koku. Aman Allah’ım, köpek bağlasan durmaz burada. Girişe açılan iki oda. Birisi tam karşımda. Biliyordum ben bu odayı. Rüyamda gördüğüm gibi her şey. Camın dibindeki yatak, her yere yayılmış Tarık Akan resimleri. Kırık dökük eşyalar. Duvarda kocaman bir çatlak. Çatlaktaki çivide sallanan bir fotoğraf.

Bir gelin ve bir damat. Ayfer’in annesiyle babası olmalı. Gelinin kafasında çiçekten, cılız bir taç. Gelinliği çuval gibi. Belinde bir kemer, boynunda bir sıra inci. Her yanından sarkmış gelin telleri. Elllerinde dantel eldivenler, eski bir gelin çiçeği. Şaka yapan bir çocuk gibi. Hiçbir şeyden haberi yokken eline bir çiçek vermişler de “Şu adamın koluna gir,” demişler gibi şakacıktan her şey.

Yanıdaki adam uzun, upuzun. Vatkalı bir ceket giymiş. Gömleği çiçekli. Solgun ve ölgün çiçekler. Kravatı eğri. İçindeki yeleğin alt düğmesi açık kalmış. Kemerinin tokası görünüyor. Pantolonunun paçaları biraz kısa. Ya da adam mı çok uzun? Kunduraları parlak. Ucu sivri, bu devrin kundurası değil. Damat sol elinde bir tespah tutuyor. Bir ova genişliğinde omuzlar, birden fazla geline yuva sanki. Damadın yüzü ne güzel. Gelinden de tanıdığım bütün insanlardan da güzel sanki. Kaşları kalın, gözleri ferah. Su kenarı gibi. Hem dere hem çimen hem yosun. Çapkınca bir gülüşü var, gözleri kısıp kısıp. Burnu biçimli, dudakları çok şey söyleyecek gibi aralık duruyor. Faulleri uzamış, saçları da kulağının altına kadar inmiş. Saçları, gülüşü, bakışları?

Önce, bu yüz çok tanıdık, diye düşündüm. Sonra da şaşırdım kaldım. Bu nasıl bir benzerlik, bu mümkün mü? Dışarıda şimşek çaktı. Her yer bembeyaz kesildi. Kafamı çevirip odaya baktım. Çöküp kaldım olduğum yere. Onlarca, yüzlerce damat etrafımı sardı. Afişler, gazete ve dergilerden kesilmiş resimler, kart postallar... Halının üstünde, sehpanın kıyısında, koltuk kenarında. Her yerde damadın yüzü.

Ah Ayfer! Ah Ayfer'in kırık dökük nakaratı. Sokakta siren sesleri. Buldular mı ki Ayfer'i?

GALİBA SEVİYOR BENİ

Hasna Para

Kucağımdaki eşyaları lobideki koltuklardan birinin üstüne bırakıyorum. Hemen ötede ayna var. Üstüme çekidüzen vermem lazım. Bir önden bir yandan profil veriyorum. İdare eder. Sonra önce çantayı takıyorum omzuma. Kitapları sağ elime alıyorum (ilahiyat kitapları hukuk kitaplarıyla yarışır). Su şişesini diğer elime. Çıkmadan maskeyi taksam iyi olacak. Hiç uğraşamam durakta. Su şişesini ve kitapları bırakıyorum tekrar. Çantadan maskeyi bulup çıkarıyorum. Başörtüme iğneliyorum. Tamamdır. Kitapları sol elime alıyorum (tuğla gibiler). Su şişesini diğer elime. Tekrar bir önden bir yandan profil veriyorum. Fena değil.

Psikoloğa gitme fikrini Sümeyra'ya açtım ilk (bir tek ona açtım zaten). Gülmüştü. Netflix'te bir dizi varmış. O dizide de psikoloğa giden bir kız varmış. Onun adı da Meryem'miş. Sonra biraz daha gülmüştü. Baya komikti onun için. Sonra aklına geldi şükür. Neden? diye sordu. İlla bir nedeni mi olmalı dedim ben de. Hele şimdilerde. Bence sen de gitmelisin, dedim. Daha da güldü. Deli miyim ben, dedi. (*dünyayı yıkımın eşiğine getirenler sözüm ona sağlıklı olanlardır.*) Amaann boş ver Meryem, nereden çıktı şimdi psikolog falan? Peki, dedim. Söylemedim zaten gideceğimi de. Gittiğimi de söylemem. O adamdan da bahsetmem ne Sümeyra'ya ne başkasına. Anlamazlar zaten. Bence doktor hanım da anlamadı. O da delirdiğimi düşündü. Ama demiş atalar (Nasrettin Hoca) zamanında, damdan düşenin halini damdan düşen anlar.

Neden ama? Neden? O adam neden çıkıyor ki karşıma? Bir yerde okumuştum. Tam olarak hatırlamıyorum. Biriyle karşılaşırım diyordu, bu sözleri söyleyen adam. Sonra gün içinde bir kere daha karşılaşırım. Üç etti mi çıkarır silahı vururum alnından. Bu kadar tesadüf olmaz çünkü. Buna benzer bir şeylerdi işte. Bu kadar melankolik söylememişse de. Neyse. Son zamanlarda da herkes karşıma çıkan adama benziyor. Kumral. Saçları kısa kesilmiş. Ekose gömlekli. Sanki bir yuvarlak masa toplantısı yapmış tüm erkekler. Kendilerine bu tarzı seçmişler. Şişme mont giyen erkeklerle burun kıvrıdığım için pişmanım şimdi. Ne güzel çeşit oluyordu.

Benim bildiğim erkekler gelip söyler. Sevdiğini. Dayanamazlar yani. Fıtratlarında yok. “Şu yirmi iki yıllık hayatında ne öğrendin Meryem?” deseler, bunu öğrendim derim. Bir erkek seviyorsa söyler. Reddedilmekten falan da korkmazlar. Kaybetmekten korkarlar yalnız. O treni kaçırmaktan korkarlar. O tren kaçtı mı bir daha gelmez bilirler. Biz kızlar gibi değiller. Biz sade kaçırdığımız trenin arkasından ağıt yakmayı biliriz. Güzel sever miyiz bilmem de güzel yas tutarız. Ama erkekler öyle değil işte. Onlar duygularını yerli yerince yaşıyorlar. Demek ki sevmiyor. Ya sevmiyorsa?

Bir elin bileğimi sıkıca kavramasıyla gerçekliğe dönüyorum. Kalbim güm güm atıyor. Yoksa? Yok. Değil. Ben daha ne olduğunu anlamadan elimi avucuna alıyor falcı kadın. Otuz tane falan örgü var saçlarında. Pejmürde bir giyimi. “Aynaya dikkat et.” diyor. “Ablacım bırak elimi.” diyorum. Bırakmıyor tabii ki de. “Ayna insana aslını gösterir. Aynayı kırma.” diyor. “Ne aynası ablacım? Bırakır mısın elimi? Lütfen.” Dinlemiyor beni. “Bak burada üç yol var.” diyor. “Bak sen buradasın. İlk yol senin şu an bulunduğun yol. Diğer iki yol senin kaderini belirleyecek. Şuradaki adamı görüyor musun?” Görmüyorum tabii ki de. Yol falan da görmüyorum. Avucumdaki çizgiler işte. Herkesin avucunda olan çizgiler. Adam deyince bir tuhaf oluyorum ama. Devam ediyor. “Bu adam bir görünüp bir kaybolan bir adam.” Allah Allah. Şu işe bak sen. Merak ediyorum içten içe. “Ne olmuş o adama?” diyorum. Gülümsüyor kadın. İyi geldim oyununa. Güler tabii. “Bu yollardan biri seni olmak istediğin yere götürecektir, diğeri ise olmak istemeyeceğin bir yere.” Olmak istediğim yolu seçerim ben de diyorum. “O kadar kolay değil.” diyor. “Zorlu bir yol. Bak şurada yay var görüyor musun? Tek bir atış hakkını temsil ediyor. Tek bir seçim yapabilirsin yani. Ya her şey istediğin gibi olacak ya da tam tersi. Ama tek bir hakkın var. Adamın elinde bir ağaç var.” Gülüyorum. “Nasıl sığmış ağaç adamın eline?” Dalga geçmeme aldırıyor hiç. “Ağaç bolluk bereket simgesidir. Adam bu yollardan birinin sonunda.” Bırakıyor elimi. “Hangi yol olduğunu da söyleseydin.” diyorum gülmeye devam ederek. Dilinde aynı sözlerle arkasını dönüp uzaklaşıyor. Tek bir hakkın var. Aynayı kırma. Tek bir hakkın var. Aynayı kırma. Tek bir hakkın var. Aynayı kırma. Tek bir...

Allah'ım sen günah yazma. Hiç fal baktırma gibi bir niyetim yoktu benim. Kadın birden tuttu elimi. Ah Meryem. Gülerken öyle demiyordun ama. Gayet de keyif alıyordun. Hiç de bir kere. Fala falan inanmam ben hem. Adamı bildi ama. Yaa Meryem Allah aşkına. Herkese söylüyordur kesin. Kadınların falında bir erkek görüyordur. Erkeklerin falında da bir kadın. Zaten bir insanın bir insan hakkında tahmin edebileceği tek şey bir gönül yarısı olduğudur. Mübarek bizim ülkemizde yediden yetmişe herkesin en az bir gönül yarısı var zaten. Benim gibi saf insanlara da yutturuyor böyle adam gördüm falan diye. Bir görünüp bir kayboluyor dedi ama. Onu da bildi. Tövbe estağfurullah...

Dolmuş kalkmadan yetiştim şükür. Öyle giden dolmuşun arkasından asilzade gibi yürüyen kızlara benzemem ben. Gerekirse koşarım. Bir ruhsal hayatımdaki seferleri kaçırdım hep. Kukumav kuşu gibi bakar kalırım öyle. İşaretleri tanımakta zorluk çekerim. Oysa yüce Rabbim hep işaret gönderir. Enteller o işaretleri evrenden beklerler. Gelir mi bekledikleri o işaretler bilmem ama ben hep kaçırdım Rabbimin gönderdiği işaretleri. Dert veren Rabbim, derman da verir. Her zorluktan sonra muhakkak bir kolaylık vardır. Hatta bir kolaylık daha vardır. Ama ben göremem bir türlü.

Angelopulos suları. Fakülte dergisi için yazmaya karar verdim. Ah kendimi bıraksam o sulara. Ne dert kalır ne tasa. Hem zaten ben bir deliysem, filmlere konu olacak bir deliyimdir. Hikâyesi yazılan, sanatsal bir deli. Ama yok. Deli değilim. O adamın gerçek olduğuna adımın Meryem olduğu kadar eminim. Ama dur sen. Bir daha karşıma çıkacak olursa kolundan tuttuğum gibi...

Suzan Defter. Ayfer Tunç. İki haftadır çantamda sürükleniyor. Hem Suzan Defter hem Ayfer Tunç. Sürükleyici kitapları sevmem ben zaten, çantamda sürüklenen kitapları severim en çok. Aslında düşününce sürüklenmek eyleminde birbirine karşı iki kuvvet söz konusu. Çünkü ilerlemiyor, sürükleniyor. Bir zorlama söz konusu yani. İlk kim kullandı acaba kitaplar için 'sürükleyici' sıfatını? Çok zekice gelmiştir ilk başta büyük ihtimalle. Öyle olmadığını da anlamadan ölmüş olsa gerek. Miras bıraktı çünkü. Mesela benim ve O'nun durumu sürükleyici. Ben ilerlemek istemiyorum. O ise peşinden sürüklüyor beni. Benim ayaklarım geri geri gidiyor. Bitsin artık bu çile diyorum her sabah. Ya çık karşıma söyle, ben falanca, derdim şu, niyetim bu. Ya da bu işkenceyi yaşıtmaya bana. Ama yok. Beyimiz aksiyon seviyor.

Birinin omzumu dürtmesiyle irkiliyorum. Yoksa? Yok. Değil. "Oturabilir miyim?" diyor adam. Allah Allah. Benim oturduğumu görmüyor mu? "Oturmak mı istiyorsunuz?" diyorum şaşkınlıkla. Başımı evet anlamında sallıyor. Sadece birkaç saniye ben ona bakıyorum, o bana bakıyor. Kalkarken adamın koltuk değneklerini fark ediyorum. Yüzüm kızarıyor. Yani söyleseydin ya, deseydin, hanımefendi (abla, bayan) benim oturma önceliğim var. Görmedim ki ben sizin durumunuzu. Yoksa siz söylemeden kalkardım ben. Ah Meryem. Ne yapsın adam. Gözüne mi soksun değneklerini? Ya gaziyse? Allah'ım sen affet (aklun havada ne işim var yerde?)

Okumuyorum kitap falan. Bir daldım mı önümü arkamı sağımı solumu görmüyorum. En iyisi düşünmek. Hiç düşünmez misin Meryem? Hiç akıl etmez misin? Tamam, ilk emir oku ama bunlar da Allah'ın emri. Lütfen yani. Hem sen mi kurtaracaksın dünyayı? (anneme öykünen iç sesim). Hep zaten okuduğun kitaplardan oluyor bunlar. Belki de gerçek değil o adam. Kafandan uydurdun. Elin adamının işi gücü yok seni mi takip edecek? Belki de yıllar önce kaybettiği kız kardeşine benzetti seni. Belki de çok kitap okuyorsun diye MİT taktı peşine? Biraz sıkıntılı bir tipe benziyor, takip edelim dediler acilen. Bütün ihtimaller olur. Hatta belki sapık falandır. Peki, sen nasıl seni sevdiğini düşündün?

Bir öksürük sesi duyuyorum. Yoksa? Evet. O. Ben düşünürken (yüzüm şekilden şekle girerken) o karşımda duruyormuş meğer. Kumral. Ekose gömlekli. Evet. O. Beni izliyor. Hadi Meryem. Yapabilirsin. Derin bir nefes alıyorum. “Bakar mısınız beyefendi?” diyorum. Ben mi, diyor adam. Başımı sallıyorum. “Yanınızdaki adamı görüyor musunuz?” Şaşıyor adam. “Beyefendiyi mi?” diyor. Evet, diyorum. “Görüyorum, evet.” “Kumral bir beyefendi. Kırmızı ekose gömlekli?” Başını sallıyor adam. Teşekkür ediyorum. Rica falan etmiyor. Millet manyak diyor muhtemelen içinden. O ise gülümsüyor dudağının kenarıyla. Gerçek olduğunu biliyordum. İnecek var butonuna (başka bir ismi var mı ki?) basıyorum. Daha iki durak var. Birazdan ineceğim. Eğer peşimden gelirse... Bu son şans.

BIÇAĞIN YANSIMASINDAN GÖRÜYORUM

Volkan Koçak

Babamın bir elinde rakı şişesi, bir elinde de bıçak vardı. Ben daha on yaşındaydım. İlk defa bıçakla tanışmam ve dolaba saklanmam, annemin elimi bir an bırakmıyorum. Burada ölmek istemiyorum ama ya annem ölecekti ya da ben ölecektim. Bıçağın yansimasından görüyorum. Kendi gölgem bana bakıyor, annem ise katiline. İnsanın en yakını ölüm ile birlikte geliyor, ben sadece bakıyorum. Keşke kendimi öldürebilseydim. Böylece babam bir ölü kontenjanı sayesinde anneme zarar veremezdi. Tam oyun yaşımda kahraman oluyorum.

Hayalimdeki lunaparkı inşa ediyorum. Sakarlıktan olsa gerek her yerimi kesiyorum. Annem elinde tentürdiyot peşimden koşuyor. Bunca yaşanana rağmen kan kaybından ölüyorum. Doktor annemi arıyor morgdan. "O öldü!" diyor. Ben duyuyorum ama hiç korkmuyorum. Ölen insan neyden korkar ki? Bence bu kadar kesikle yaşamaktan korkar. Her yeri kesik adam büyüdüğünde ne iş yapar?

Annemin elini sıkıyorum. Babamın tekme attığı bacağıma bakıyorum. Sonuçta ilk defa morarmadı... Çok daha beterlerini yaşayan bedenim kendini korumaktan vazgeçiyor. Çözumsuz bir vakada avukat olmaktan çok sıkıldım. İstifamı hazırlıyor, görgü tanıklarına sunuyorum. Babamın korkusundan olsa gerek kimse şahit olmuyor. Ne de olsa bir tek annem şahit. O ise ezelden beri korkak yaşıyor. On üç yaşında evlenen bir kadın neyin şahidi olur ki? En fazla pamuk şekeri elinden alınan bir çocuğu korumak için...

Babamın o sırada dolaba tekme tokat daldığını, annemin korku dolu bakan gözlerinden görüyorum. Bir zamanlar karşısında duran katiline aşkla bakıyordu. Ben o sıralar hayatımın en güzel günlerini anne karnında tüm konforuyla yaşıyordum. Bir doktorun bile müdahale edemeyeceği tek yer. O zamanlar babam bana şefkat ile davranır, beni okşardı. Ben de babamı severdim. Yüzünü net hatırlamasam da bir katile benzeyeceğini asla tahmin edemezdim. Bir bebek iyi ile kötüyü nasıl ayırt edebilir?

Annemin ölebileceğini fark ediyorum. Bıçak bana geleceği gösteriyordu. Geleceği değiştirmek bana düşüyordu. Hem korkup hem kahraman olmak her babayığidin harcı değildi. Üstelik plan yapma konusunda da pek iyi değilim. İlk sulu boya ödevimi babamla birlikte yapmama rağmen ilk cinayetimi babamı öldürerek gerçekleştiremezdim. Bir el sulu boya fırçasını tutarken yerini bıçağa bırakmazdı.

Babam alkolün etkisiyle salonun orta yerine düşüyordu. Biz temkinli davranarak babamı el yordamı ile kontrol ediyoruz. Yeni doğmuş bebek gözleriyle babam bakıyor. Şimdi ne yapmalıydık? Usulca bıçağı elinden çekiyorum. Katil olma sırası bana geçiyordu. Bıçaktan yansıyan yansımasına bakıyorum. Kendimden korkuyorum. Annem benden korkuyor. Katil mesleği de babadan oğula geçebilir miydi?

Bir cinnet nelere mal olabilir?

Zavallı annem bana tek kelime etmeden dış kapıya doğru yürüyor. Gitme diyemiyorum. Kal da... Yerde yatan babama acıyorum. Hayatta hiçbir yer kaplamayan ve kimsenin de dikkatini çekmeyen bu adama, nefes almasına bile şaşıyorum. Boğazındaki nefes borusunu kesmek istiyorum. Bunca şiddetin ortasında büyüyen çocuktan da başka ne beklenir?

Gözümü kapatarak gelişi güzel saphıyorum. Bıçak darbesinin nereye ulaştığını fark edemiyorum. Belki de bir hayaleti öldürüyorum. Annem ve benim için hayalet olan bir adamı...

HAV Hüseyin Kılıç

Ben yüksekte korkuyorum ya hani, bu onu bilmiyormuş...

Olur mu öyle şey yahu! Buluşacak başka yer mi bulamadık da bu koruya geldik. Ne kadar oldu siz tanışalı? Bir yıl? İki?

Ooo-hoo! Sadece tanışmayı diyorsan o dört yıl. Flört üç, sevgililik iki yıl... Yani aslında yirmi bir ay... Dikkat et oraya, çamura basma. Konuştuk da aslında bunu birkaç kere...

Afferim matematiğin kuvvetliymiş. Hmmm...

Ben de öyle içimden yuh dedim. Nasıl aklında tutmaz böyle bir şeyi. Rezervasyon yaptırmışmış.

Hav!

Uzaktan geldi sanki ses. Gidince mi öğrendin kaçınıcı kat olduğunu?

Hah hah! Sinirim bozuldu bak yine. Kat değil ya, Kuledeki restorandan yapmış. Başkası olsa uçar da...

Hangi kule? Kız Kulesi? Galata? Beyazıt? Hangi kule? Kız Kulesi? Galata? Beyazıt?

Hav hav!

Ufff

Bir âlemsin sen de tatlım ya. Galata tabi... Sürpriz yapacaktım beyim. Yok, dedim, çıkamam ben yukarıya. Öncesinde şöyle bir İstanbul'u seyredecektim tepeden. Daha kuleyi görünce başladı benim kalbim güp güp

Köpekler iyice dibimize gelmeden çıksak şuradan. Başka yer mi yokmuş yahu! Orada bir sürü güzel mekân var.

Havhav! Havhav!

Başka yere odaklan Belma. Konuşmaya devam et. Mesela İstiklalden inerken daha kuleye gelmeden bir cami var ya, onun oradan girince çok güzel bir yer vardı...

Kızım adam deli. Bunca yıl n'apmış da saklamış anlamadım. İsterse Çırağan olsun, yok. Hadi başta o Eskişehir'deydi de... Ulan iki yıldır İstanbul'dasın. Yüz yüze, göz göze, dudak dudağayız hayvan!

Hay sana da dudağına da... Eee n'oldu? Yemediniz mi yemeği?

Neymiş efendim o, o kadar beni düşünmüş de kaç ay öncesinden rezervasyon yapmak gerekiyormuş da, başka kızlar olsa hemen kucağına atlarırmış da! Dediğini düşünabiliyor musun? Kimmiş o kızlar deyince bir de pişkin pişkin eski sevgilisiyle oraya geldiklerini söylemesin mi?

Yuh orospu çocuğuna bak sen. Neyse üstelememek lazım, hatun zaten gerilmiş. Dalgınlığına gelmiştir ya, o kadar da değil.

Havhav! Havhavhavhav!

O kadar kuzum vallahi o kadar. Sinirlendim tabi. Kuleden mi korkacağım bu hayvana mı bağıracağım, ayarım bozuldu. Gidiyorum ben, deyip dönünce n'apsa beğenirsin?

Yürü git mi dedi yoksa. Bu sefer n'aptı?

Hrrrrr. Hrrrrr.

Valla geliyorlar. Ne çok köpek var burada ya, başka bir yere mi gitsek?

Gelmezler onlar şimdi, hem bak ne güzel hava. Ne diyordum? Tuttu kolumu bırakmıyor hayvan. Canımı acıtıyorsun, dedim "Kalbimin nasıl yandığını bir bilsen bu da acı mı dersin" diyor şair bozuntusu dümbelek.

Vay öküz.

Öküz valla, hem de ne öküz. Ya gerçekten her şeyi bıraktım altına yapacağım korkumdan. Ya gerçekten çıkarırsa zorla, ya aşağıya bakarsam, ya bayılırsam herkesin gözü önünde, ya kalp krizi geçirir ölüverirsem. Dilim tutuldu bir şey de diyemiyorum. Diyemedikçe daha çok kitleniyorum.

Havhav! Hrrrr! Hav!

Keşke çıkarsaydı da görseydin annannenin kirli mendilini. Valla yiyecek bu köpekler ikimizi de. Eeee?

Valla eesi kuzum, sonra bana bir anda bir deli kuvveti geldi. Hiç beklemiyordu o da. Şu öbür elimle tırnaklarımı bir geçirdim buna. Bu bir bağırdı "N'apıyorsun" diye. Hala sıkıyor kolumu bir de. N'olacaktı sanki çıksam. Çıkanlar ölüyor muymuşmuş. Öyle deyince de iyice batırdım tırnaklarımı.

Karıya bak sen. Oh iyi yapmışsın canım. Sen ne dedin?

Hav! Avuuu!

Ne diyeyim canım. Korkuyorum öküz, dedim, korkuyorum. Öküz oğlu öküz anlamıyor musun, dedim. Herkes bize bakıyor. Baş başa olsak kesin bir şey yapardı hayvan. Ben öyle deyince bırakıverdi beni.

Vay be! Eeee, sonra?

Havhavhavhav!

Döndüm arkamı gittim. Yüzüne bile bakmadım. Her yerden de engelledim puştı. Sanki biliyor benim o an ne hissettiğimi.

Aaaaayyyy!

Ay! N'oldu kuzum?

Köpek sandım şu ağacın gölgesini.

İlahi Belma ya. Hiç güleceğim yoktu. Onlar öyle garibanlar ki sana ne yapacaklar? Gündüz vaktindeyiz hem. Yanında şöyle biraz sosis taşıyacaksın, en irisi bile öyle sevimli oluyor ki. Bir gün birlikte beslemeye gidelim de sen de kendi gözlerinle gör.

GEÇ(ME)MİŞ

Nisa Eser

Karşısındaydı işte, yıllarca beklediği kişi karşısındaydı. Buğulu buğulu bakıyordu gözlerine. Nereden bilebilirdi ki bankamatığın önünde pat diye karşısına çıkacağını. Her Allah'ın günü bu karşılaşmayı hayal etmişti, başka başka mekânlarda buluşturmuştu iki çift gözü. Yağmurlu havada, otogarda, kafede, konserde, sempozyumda, evde, mutfakta, yolda, arabada, bankta, gün batımında... Bankamatik biraz garip gelmişti Nur'a, yılların bilinmezliği ile karşılaşmak için girift bir mekândı. Tanrının işlerine hiçbir zaman akıl sır erdiremezdi zaten. Yine susmayı tercih etti.

Gözlerindeki şaşkınlığı saklayamayan Nur'un ağzı da yavaştan açılmaya başladı. Bunu fark etmesi uzun sürmedi, ağzını kapattı ve gözlerindeki şaşkınlıktan sıyırdı ruhunu. Ufak bir kaçamakla etrafına baktı, tanıdık biri olmadığını için şükretti. Gözleri tekrardan Hüseyin'in gözlerini buldu. Soru sorar bir bakış atarak söze girdi.

“Bir şey diyecek misin?”

“Şey...ben!”

“?”

“Geldim işte...”

“Ne yapmamı bekliyorsun peki?”

“Sarılmanı...”

Nur ne yapacağını bilemedi. İçinden kendisi için gelmediği olasılığı geçti. Yolunun üzeridir belki ya da burada bir işi çıkmıştır beni de aradan çıkarmak için uğramıştır diye düşündü. Hüseyin onun için bir şey yapmazdı ki. Neden gelmişti buraya? Onca ağlayışların ve sevgisizliğin ardından ne bekliyordu? Yere baktı Nur, düşünceleriyle kendini kandırıldığını fark etti. O da hâlâ seviyordu Hüseyin'i, yoksa neden beklesin bunca zaman gelmesini? Cesaretini toparlayıp bir adım yaklaştı. Sonra durma gereği hissetti, bir el onu durdurmuştu. Ağlamaları geldi aklına, yalnız kalışları geldi. Attığı adımdan utanç duyarak geri çıktı. Bu utanış sadece kendindendi, bedenine ve ruhuna bu çıkmazı yaşatamazdı bir daha. Gözlerinden yaşlar geldi ağır ağır.

“Özür dilerim senden, tüm yaşattıklarımından ve hissettirdiklerimden.”

Nur konuşmaya korkuyordu. Bu özür neyi telafi edecekti ki, diğerleri gibi bir sonraki hataya zaman yaratmaktı sadece. Hüseyin'in gözlerinde gördü bunu. Ağlamasını zor da olsa durdurdu. Aradan aylar geçmişti, içinde peyda olan bu hüznün sebebini anlayamadı. Kendini toparlayıp konuşmaya başladı.

“Kim istedi buraya gelmeni, kim aklına düşürdü?”

“Hiç kimse Nur, sen aklımdaydın zaten. İşleri yoluna koyamadım bir türlü. Bak artık param da var, sıkıntı yaşamayacağız geleceğim hep yanına.”

“Mesele hiçbir zaman para olmadı. Hem senin bir bana paran yoktu.”

“Öyle söyleme ne olur... Ben seni çok seviyorum, bir tek seni sevdim hâlâ da seviyorum.”

“Sevmek ne zaman çözüm oldu ki? Ben de seni çok sevmekten bu hale gelmedim mi?”

“Tamam, gel bir yere oturup konuşalım. Tamamen bitecekse bu aramızdaki bağ, gözlerimizin içine baka baka dile dökelim bunları.”

“Sen neden geldin buraya? Kim düşürdü aklına beni? Benim için bir şey yapmazsın sen, hep ikinci üçüncü plandaydım hayatında.”

“Bak düzeldim ben, artık öyle olmayacak inan bana.”

“Ben seni sevsem de sevmesem de boş. Sevgi hiçbir şeyin çözümü değil ama sevgisizlik her şeyin sebebi. Senin sevgisizliğin beni bir daha mutlu olmayacağıma inandırdı. Git. Hayatına kaldığın yerden devam et olur mu?”

“Olmaz.”

“Tokum bu laflarına senin. Paramı boşuna harcamışsın buraya gelmek için.”

Nur'un kalbi başka dili başka söylüyordu çaresizlikten. Korkuyordu yine, aynı şeyleri yaşamanın korkusu oturmuştu kalbine. Kendini Hüseyin'e bırakmaktan korkuyordu bir de. Bir yanı deliler gibi onunla bir ömür geçirmek istese de diğer yanı çekiştiriyordu paçalarından. Nur hangisinin kalp hangisinin mantık olduğunu anlayamıyordu. Hüseyin ise çaresizce bakıyordu Nur'a, nasıl ikna edeceğini bilmeden çırpınıyordu. Güzelliğine hayran olduğu kadın karşısında duruyordu. Ona sarılamamak bir yana, ondan böyle cümleler duymak acıtıyordu canını. Koskoca adam kaldırımın kenarına çöküp ağlamaya başladı. Etraftaki insanlar ona bakıyordu şaşkınca. Nur ne yapacağını bilemedi, yumuşamıştı kalbi. Kendisi için bir şeyler yapıldığını hissetmişti, Hüseyin onun için ağlıyordu. Etrafa endişeyle bakıp Hüseyin'i kaldırdı.

“Ne yapıyorsun Hüseyin, biri görecektir şimdi bizi. Gel daha müsait bir yere gidelim bari.” Hüseyin ise beş yaşındaki çocuk misali gözlerini silerek Nur’un peşine düştü. Bir yandan iç çekiyor bir yandan da Nur’un yüzünü çözmeye çalışıyordu. Kaşlarını çatmıştı her zamanki gibi, tam ortada beliren siyah uzun çizgi yüzünü çirkin gösteriyordu. Nur mutluyken daha güzeldi. Onu böyle üzdüğü için kendini affedemiyordu. İkinin de kafası allak bullak olmuştu. Caddenin aşağısında bir kafeye oturdular. Hüseyin yol boyunca ağlamıştı. Nur garsondan iki su istedi, masada duran peçetelerden alıp Hüseyin’e uzattı. Hüseyin burnunu sildi usulca. İç çektikten sonra konuya girdi. “Yine özür dilerim, bin defa özür dilerim, hayatım boyunca da özür dilerim... Ama lütfen beni daha fazla sensiz bırakma!” “Ben giderken dur bile demedin Hüseyin, şimdi ne oldu da buraya geldin bilmiyorum. Ben eski Nur değilim bunu anlamışsındır zaten. İstemiyorum, ben sana da sevgisizliğine de doydum.”

Garsonun getirdiği suyu bir dikişte bitirdi Nur. Hüseyin’in gözlerine bakıyordu bir yandan da. Çaresizliğini ve pişmanlığını görebiliyordu ama içine sinmeyen şeyler vardı. Hüseyin’e bakmaktan vazgeçip kafede oturan insanlara çevirdi gözlerini, sonra çalan müziğe verdi kulaklarını. Lizeta doyurucu sesiyle tüm kafeyi dolduruyordu. Müziğin hangi dilde olduğuna bakmazdı Nur, ruhuna iyi geliyorsa sabahlara kadar dinlerdi. Salomi de bu müziklerden biriydi işte. Gözlerini kapatıp düşündü, acaba Hüseyin bilir miydi bu müziği? Bilse sever miydi? Ne kadar severdi, ne kadar işlerdi ruhuna?

Derin bir of çekip açtı gözlerini. Hüseyin sakinleşmişti biraz, elindeki su şişesiyle oynuyordu çocuklar gibi. Rahatsız edici sessizliği bozan Nur oldu.

“Benim tekrar başlamaya niyetim yok, buraya gelişinin altında bile onlarca şey aradım. Anlayacağın sana hiç güvenim kalmamış. Ağlaman bir şeyi değiştirmez, sevginin dahi karşılıklı olduğunu anladım seninle geçirdiğim şu iki yıl boyunca.”

“İnan bana değiştim, lütfen bana son kez şans ver. Sana karşı daha ilgili ve sevgi dolu olacağım Nur. Sana yalvarırım bu şansını ver bize.”

“Hayır.”

“Peki, öyle olsun ne deyim!”

Nur neye uğradığını şaşırıyor. İki saniye önce değiştim diyen adam nasıl vazgeçmişti aklı almadı. Açılmış gözlerinden birkaç damla yaş geldi. Hüseyin’in gözlerindeki ani değişime daha çok şaşırılmıştı. Gözlerinden akan yaş haddini aşmadan masadan kalmak istedi ama bir türlü yapamıyordu, ayaklarına hükmedemiyordu. Şaşkınlığını üzerinden atmayı bekledi. Çok uzun sürmedi bu bekleyiş, cüzdanından beş lira çıkarıp masaya bıraktı. Titreyen bacaklarına hâkim olmakta zorlanarak ayağa kalktı. Arkasına bile bakmadan çıktı kafeden.

Yine hiçbir şey anlamamıştı yaşadıklarından. Madem bu kadar kolay vazgeçecekti onca yolu neden gelmişti, neden ağlamıştı çocuk gibi kaldırırma çöküp, neden değiştim naraları atmıştı? Gözlerinden akan yaşlara engel olamıyordu Nur, sevgiye nasıl böylesine aç olduğuna da anlam veremiyordu. Onun yaptığı gibi bir kalemde silememişti Hüseyin’i. Aylar sonra bile kalbinin çarpmasına engel olamamıştı. Anladığı tek şey bir daha hiç kimseye böylesine güvenmeyeceğiydi.

Ara sokakların birine attı kendini. Hüseyin’in kafeden çıkışını seyretti. Yüzündeki giriftliğe anlam veremeye çalıştı son kez fakat dolmuş gözleri buna izin vermedi. Yere çöküp iç çekerek ağladı. Son gördüğü şey Hüseyin’in sırt çantasıydı, doğum gününde ona aldığı sırt çantası.

DÜŞ, REEL VE İKİRCİKLER

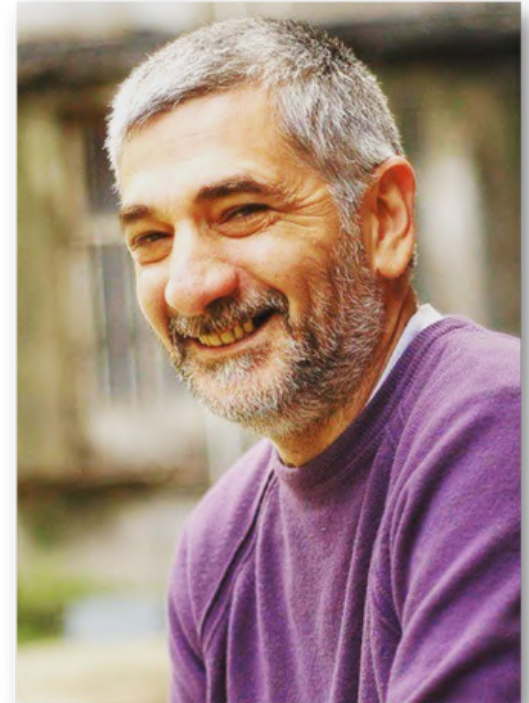
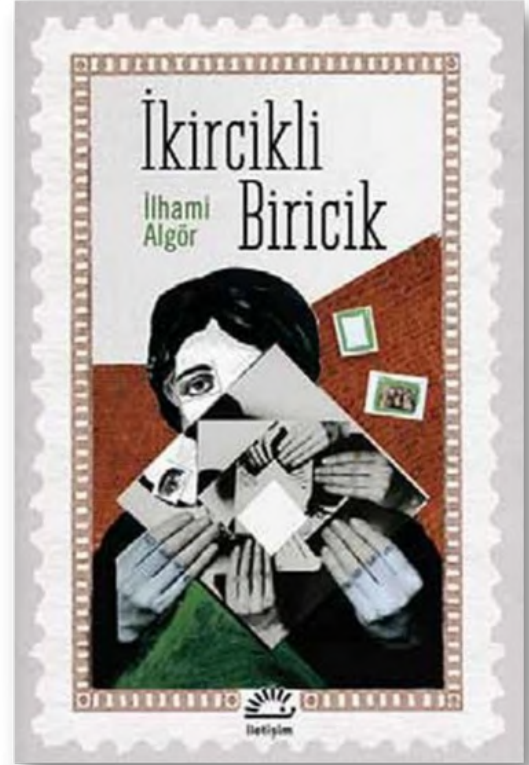
Hande İkbal

Çamaşırları kurutan rüzgardır, güneş değil.

Türk edebiyatı son döneminde dibe vuran yalnızlık temasını merkeze alarak işleyen birçok roman görmekteyiz: Oğuz Atay Korkuyu Beklerken, Orhan Pamuk Kar, Tezer Özlü Yaşamın Ucuna Yolculuk... İlhami Algör'ün 2015 basımı romanı İkircikli Biricik de bu romanlara farklı duruşuyla eklenen bir halka. Yazarı daha çok kitleye tanıtan Fakat Müzeyyen Bu Derin Bir Tutku ve Albayım Beni Nezahat ile Evlendir gibi iki romanın ardından gelen bu eserde konu ne diye sorsak ilk gelecek cevap “belli bir konusu olmayışı” olur. Hâlbuki klasik bir akışa sahip olmayan bu romanda yalnızlığın ete kemiğe bürünüşünü diğer romanlardan farklı olarak kasvetsiz ve yeri geldiğinde mizahi bir anlatımla görmek mümkün.

Romanda dikkat çeken ilk yön, önemli tüm kahramanların isimsiz oluşu. Kahramanımız bir isim çok gerekliyse “beyhude işlerin pîri” olarak adlandırıyor kendisini. “İsmi lazım değil” in hikayesi bir vapurda kitap okurken başlıyor. İkircikli olan kısım, sanılırsa yazarın kahramana giydirdiği yalnızlığı hem sevme hem de ondan kaçma eğilimi olmalı. Biricikliği ise yazarın en nihayetinde yalnızlığı ile kendine kalması.

Roman, bir yaz sonundan diğer yaz sonuna kadar geçen süre zarfındaki olayları bir yere bağlamaksızın işliyor, tıpkı nereye varacağını bilmediğimiz hayat gibi. Olay akışlarında düş ve reelin bir arada oluşunu da en başta açıklamakta yazar. Baş ağrısı şikâyeti ile gittiği doktor, kahramanımızın rahatsızlığının reel ile ideal çatışması olduğunu söylediğinde anlıyoruz roman boyunca hayal ile gerçeğin birbirine geçeceğini.

Kendini beyhude işlerin pîri olarak tanıtsa da aslında donanımlı, eğitilmiş ve hayatta birikim sahibi biri olduğunu anladığımız kahramanımızın bir diğer önemli meşgalesi de uzaya ülkemiz ile ilgili gönderilecek ilginçlikler listesi. Bunları sayarken kahraman özelinde yazarımızın topluma dair gözlemci tutumunu da görmüş oluyoruz. Türk milletine has ironik tezatların da eleştirel parodilerini izliyoruz bir nevi. Olaylara ve toplumsal tespitlere sadece dışarıdan bir göz olarak bakmakla yetinmiyor kahramanımız. Bir de uzaydan dünyamızı izleyen yabancılara da dünyaya has notlar ileterek şaşırtıcı tuhaflıklarımızı gösteriyor. Özellikle kahramanın olaydan olaya atlayışlarındaki bilinç akışı ve geriye dönüşleri bir yana kafasında kurduğu kimi gerçekliklerle de hayatımızda dikkatimizden kaçan küçük anlara dışarıdan bir göz gibi bakabilme şansına ulaşıyoruz.

Kitapla ilgili en dikkat çeken şey ise olaylar arasında bilinç sıçramaları sebebiyle konunun dağılımı hissi. Hâlbuki modern romancılığın evirildiği noktaya geldiğimizde aslında bu durumun şaşılacak bir durum olmadığı gerçeğini bize Yıldız Ecevit şu sözlerle ifade ediyor Türk Romanında Postmodernist Açılımlar kitabında: “Oysa yeni romancı, gerçeği, bir modeli örnek alarak yansıtmıyor, onu baştan yaratıyordur. Bu yaratma ediminde sanatçının yapabileceği tek şey; yakalayabildiği gerçek parçacıklarını, düşlerini, bilincinin/bilinçaltının kıvrımlarından bulup çıkardığı malzemeyi biçimlendirmektir. Yeni roman biçimci estetiğin uç noktasında filizlenir, 20. yüzyıl edebiyatı, sanat düzleminde kurguyla/teknikle/yapıyla oynanan bir oyuna dönüşür.” Bu bağlamda romanda olayları 1. Kişi bakışından gördüğümüz için tamamen kahramanın zihin odalarında geziyor hissiyle okuyoruz. Romanın neredeyse ikinci kahramanı, kahramanımızın içsesi. Çok baskın bir içses karşılıyor bizi. Yazarın: “İnsanın içinde ikinci bir ses barındırması, ses’in söylediklerini dikkate alması hatta onun ile sohbete girmesi ve bazen onunla zıtlaşması, çoğu kimse için “Allah, Hızır ve Odin, akıl fikir versin” durumudur. Ben böyle düşünmem. Herkesin bir iç sesi vardır. İç’i olanın sesi de vardır. İç’ini bastırmanın sesi de bastırır. Bastırılmış ses, hayat boyu çıkmaya bile son nefes olarak çıkar. tespiti de not alınması gereken kitapta altı çizili bölümlerden. Sırasıyla önce ismi lazım değil “köprücük kemiği belirgin” kadınla süren ilişkisini ardından babasını kaybetmesi kahramanı “ıssız adam” moduna sokmakla kalmıyor. İçine dönüşün resmî miladı mahiyetine bürünüyor.

Romanda hep düş yok tabii ki gerçekler de alabildiğine gerçek, yazar sokak dili ve edebiyatını da katıyor yer yer kullandığı argolar ve küfürler ile; fakat bunun yanı sıra fonda kulaklarımıza sürekli şiir ve şarkılar gelmekte. Referans aldığı dizeler veya şarkılar da akışa bir tat katmakta. Misal Turgut Uyar, Sezai Karakoç, Can Yücel, Atilla İlhan, Nilgün Marmara Gülten Akın gibi şairlerin dizeleriyle bir saygı duruşu göze çarpmakta ancak bunu diyaloglar içine serpiştirdiği için yama hissi de vermiyor. Özellikle yalnızlığını, evinin orta yerinde duvarına yasladığı yeşil kırmızı karanfil oymalı mezar taşını ve bu taşta bir türlü ne yazacağını bilemediği sahneleri düşününce “Yalnızlığım benim sidikli kontesim” yahut “Gece alışkanlığımı vururken, /her yalnızın talihsiz alınma...” gibi dizeler olay akışında ayrı mana buluyor.

Romanda leitmotiv ögelerin ara ara kullanılması romanın kopuk görünen olay akışına toparlayıcı bir önlem gibi görünmekte. Örneğin birbirinden bağımsız olayların anlatıldığı bölüm sonlarını zaman zaman “Haklı, ama konumuz bu değil.” veya “Konu bu mu? Sanmam değil.” gibi tekrarlara bağlaması yazarın da okuru bütünlüğe daveti gibi göze çarpmakta.

Sonuç olarak bu romanda alışlageldik roman okuyucusuna ilginç bir deneyim vadeden İlhami Algör, minimal ve oyunbaz bir dille gerçeklikle bağının koparmış bir iç çekişi anlatıyor bize. Yazımızı kahramana adeta bilişsel davranışçı terapi uygulayan kitaptan bir alıntı ile tamamlayalım:

“Bana zamanın akışkan hali lazım. Burada ikircikli bir durum var: Hayatın nehirvari akışkan bir şey olduğu ve akar iken bana bir şeyler getirebileceği kabulü ile ‘valla ne beklediğimi bilmiyorum, zaten bir şey beklemiyorum.’ Cümlesi.”

FEMİNEN BİR ROMAN: RÖLYEFTEKİ ASLAN

Sibel Yılmaz

“Rölyefteki Aslan” henüz çok taze, nisan ayında raflarda yerini alan Handan Acar Yıldız’ın son kitabı. Benim ise yazarla tanışma kitabım. Tarihteki çok güçlü bir kadın karakterin çevresinde Mezopotamya’dan günümüze kadınların yazgısını anlatan bol imgesel, çok katmanlı, tanrılarla, krallarla çevrili atmosferde ironik bir dille yazılmış bir kitap Rölyefteki Aslan.

Mitoloji, tarih, felsefe ve kutsal kitaplardan beslendiğini gördüğümüz roman eskiyi yeni tekniklerle harmanlamış modern yüzü ile dikkat çekiyor. Kitabın merkezinde tarihi bir karakter olan Akad Kralı Sargon’un kızı Enheduanna vardır. Enheduanna tarihte bilinen ilk kadın yazar ve şairdir. Hatta bazı kaynaklara göre ilk yazar ve şairdir. İsminin Sümerce karşılığı heceleriyle, “En” (başrahibe ya da rahip), “Hedu” (gurur ve övünç kaynağı), “Ana” (cennetin) şeklindedir. MÖ 2260’lı yılların bir karakterini alıp MS 2022’lere taşımak geçmişi gelecek ile buluşturmak ve bunu pürüz bırakmadan yapabilmek oldukça ustaca bir iş. Okuru ilginç bir okuma bekliyor bu kitapta, zira hayal gücü ile var olan karakterler birleşince ilgi çekici bir konu çıkıyor ortaya. Bir de okurun öncül mitoloji ve tarih bilgisi varsa okuma keyfi katlanacaktır.

Enheduanna karakteri hem rahibe, hem prenses, hem de yazar-şairdir. Bir toplumun hem dinî, hem siyasi, hem de edebiyat, sanat yönünü üstlenir aslında. Kadınların yazgısını uzun bir zaman aralığında anlatan romana feminen bir roman dersek hata etmiş olmayız. Yazar bunu çoğu yerde okurun önüne serer. Üst perdeden göndermelerle, dokundurularla, yeri geldiğinde taş gediğine koyarak, duygu ve düşüncenin iç içe geçtiği satırlarla yapar bunu. Postmodern özelliklerin ziyadesiyle görüldüğü Rölyefteki Aslan’da zaman zaman yazar okur ile konuşur. “Çok da dert etmeye gerek yoktu. Yine de Öküzün A’sı değil de keşke Ceylanın A’sı olsaydı, feminen bir romana daha çok yakışır. Yapacak bir şey yoktu. Kurguda tarihe sadık kalmalıydı.” (s.23) İbrani alfabesinde ilk harfin (alef) öküz anlamına gelmesi kendine yer bulur metinde. Burada Barry Sanders’in Öküzün A’sı adlı kitabı da akıllara geliyor.

Zamanının bir rölyefindeki aslan ile öküzü canlandırıp onlara ruh katarak, adeta ete kemiğe büründürerek, hemen hemen her olay ile ilişkilendirerek bunu roman boyunca işleterek kitaba da ayrı bir ruh katıyor yazar. Vejetaryen bir aslan ve etçil bir öküz. Birisi aşırı hassaslaşması, diğeri iç çatışmaları sonucu sanata yöneliyorlar, ortak paydaları bu. Bu ikilinin hikâyesindeki ironi, hiciv, eleştiri ve göndermeler günümüz için o kadar tanıdık ki. Çok şey bulabiliriz çağımızdan.

Enheduanna bünyesinde barındırdığı prenselik, rahibelik gibi özelliklerden en başa yazarlığını koyuyor. İlk imzayı atan kadın yazar olarak da yazarlık yeteneğini üstün empati kurma becerisine bağlıyor. Öyle ki aslan ve öküz ile özdeşim kuruyor. Yaşam tanrıçası İnanna'ya (İştâr) şiir yazıyor. Ve ileride ödül olarak alacağı ölümsüzlük ile günümüze geliyor Enheduanna.

Kitapta hatırı sayılır bir mitoloji şöleni var. Yakın zamanda yaptığım mitoloji okumalarımın faydasını burada gördüm. Tanrılara, tanrıçalara adı geçen mekânlara hâkim olmak okuma kalitesini de artırıyor. Gılgamış Destanı'ndan, Uruk'a, Hera, İştâr, kardeşi Ereşkigal, kocası Dumuzi, Afrodit ve eşleri Hephaestus, Ares, Hermes'e, Apollon'a, Afrodit'in oğlu aşk çocuğu Eros'a kadar geniş bir yelpaze var. Yazarın metin içerisinde aldatma hikâyesini tanrılar üzerinden kurgulayıp çözümlemesini ve bunu günümüze uyarlamasını da görüyoruz. Bu kısımlar ironik olduğu kadar eğlenceli de.

Rahibe Enheduanna kadınlara her türlü desteği vermesi, sosyal projeleri yönetmesi, kontrolcülüğe karşı olması ve özgürlüğü desteklemesi ile her zaman kadınların yanında oluyor. Ceza ve zorluklardan kurtulmanın yolu olarak aşkı ve sevgiliyi ömür boyu hayatlarından çıkaran tapınak rahibelerinin de yanında her zaman. Burada rahibelere öğretilen en önemli iki şey lotus çiçeğinden ekmek yapmak ve sepet örmek. Kitapta lotus çiçeğinin simgelediğini söylemek de mümkün. Entum rahibesinin bebeğini nehre bırakması yine Hazreti Musa olayından teolojik bir yansıma.

Kitapta dikkat çeken diğer önemli bir simge ise "su"dur. "Nehre Düşmek", "Denize Düşmek", "Dereye Düşmek", "Küvete Düşmek", "Yağmura Düşmek", "Gözyaşına Düşmek", "Akvaryuma Düşmek" gibi başlıklara yer veriliyor kitapta ve konu bir şekilde suya bağlanıyor. Suyun mitolojide de önemli bir yeri var. Ebedi başlangıç olan ilk kaosu bildiren ve yaratılıştaki önemli yeri olan su dirilik, yaşam verme, yaşatma, ölümsüzlük gibi anlamlarla dünyanın ve insanın yaratılışını da simgeler. Su önüne gelen her yere akabilir, her yeri kaplayabilir, gökyüzünden yağabilir, yer altından çıkabilir, geniş bir mekânı kaplayabilir. Bu nedenle eski düşüncede kaosu temsil eden suda hayat getiren güç kadar, ölüm getiren güç de vardır. Seller ve suların çekilmesi, kuraklık ölüme işarettir. Kitapta da bu başlıklar altında işlenen durum ve olaylarda da hep bir olumsuzluk, intihar, ölüm vardır. Ki dönemin gelenekleri arasında "Su Ordali" denen bir uygulama da var. Kadının suçlu olup olmadığını anlamak için nehre atılması sonucunda kadın boğulursa suçlu, boğulmasa suçsuz olduğuna inanılıyor. Azgın sularda ise boğulmamak çok güç. Kadının kaderini çizen yine su oluyor burada.

Roman; karakterleri olarak tarihî, mitolojik karakterlerin yanı sıra Enheduanna'nın günümüze gelmesiyle güncel karakterleri de görüyoruz. Bu karakterlerde ise kişi isimleri yerine onları niteleyen isimler kullanmayı tercih etmiş Yıldız. Kendi Halinde Kadın, Yılın Elemanı, Anketör Kız, Heykeltraş, Başarılı Kadın, Ona Benzeyen Çocuk, Akademisyen, S. Kadın gibi.

Değinilen mekânlar yine zamana ve hikâyelere uygun olarak Dicle Nehri kıyıları, manastır, kral odaları, doğa mekânları, su kenarları, fakülte salonu, araba, apartman, kütüphane, tören salonları gibi yerler. Bu yerlerin nesnelere ve karakterlerle bütünleşerek anlatımı ile oluşturulan hikâyeler ve hikâyeler arası sıçrayışlar roman atmosferini zenginleştiriyor. Ve bir bölümden diğer bölüme geçişler arada özenli kurulan nesnel ve imgesel bağlar sayesinde okura esnek bir okuma sağlıyor.

Romanda eleştirel, ironik bir dil öne çıkıyor. Doğu ve Batı çatışmasına da değiniliyor zaman zaman. Simgesel bir anlatımın gerisinde daha derin anlamlar olduğunu da görebiliyoruz. Anlatılan her olay ve durumda kimlik arayışları, kadının yazgısı, kadının toplumsal konumu, suç, ceza, güç, halk, fikir özgürlüğü, sınavlar, başarılar, geçmiş ve gelecek arasındaki aktarımlar göze çarpıyor.

Yine kitapta dikkat çeken bir simge ise “balık”lar. Balık ile ilgili bir şiir ve Akademisyen'in balıklarla bağı, oltaya takılma halleri yazarın keskin anlatımı ile metinlere dökülüyor. Romanda sözü geçen 2008 İran yapımı “Serçelerin Şarkısı” filmi de balıklar ile ilgisi sebebiyle hoş bir ayrıntı olarak yerini alıyor. Günümüz kısmında geçen olayların birbirinden bağımsız gibi görünse de birbirine bağlanışını kitabın sonlarında anlıyoruz. Ancak geçmişteki ve günümüzdeki olayların anlatılışı bir sıra ile değil karışık şekilde verilmiş. Bu iki durum birbirine tam olarak bağlanmayıp birden biten bir roman izlenimi veriyor aynı zamanda Rölyefteki Aslan.

Kitapta kullanılan imgeler, semboller ve eşyalara ait görseller kitaba serpiştirilmiş. Harmitage Müzesi, karaciğer tomografisi, Altamira Mağarası'ndaki öküz, hacıyatmaz, ekmek sepeti, çivi yazısı harfleri, Enheduanna'nın resmi, torpedo balığı, Mezopotamya haritası, karanfil, plaket, çöp konteyneri, nakış gibi görseller bunlar. Metin içindeki şiirler, sanal yazışmalar, nesne görselleri, listeler yazarın farklılıklara açık olduğunu gösteriyor. “Rölyefteki Aslan” klasik bir kitaptan ziyade her anlamda renkli bir okuma sunuyor okuruna.

BAŞKA BİR SABAH Muhammed Münzevi

Yüzünde yeni evrenler yeni dünyalar yeni gezegenler
Ave Maria asla bilemeyeceksin!
Gözlerini aç dağılsın saçların dünyalarca
Dokunamadığım noktalar vardı bakışlarında
Ave Maria belki başka bir sabah
Başka bir sabahtı bakışlarındaki o
Her neyse işte o dansa kaldıran ayakkapları

Bir baktım sonbahar bir baktım ilk
Gökyüzüydüyüzgöküydü
Gün sonuydu dün oldu
Ave Maria asla bilemeyeceksin!
Dudaklarını aç dökülsün nefesin dünyalarca
Başını kaldırdığın anlar vardı hani
Ave Maria belki başka bir sabah
Başka bir sabahtı dudaklarındaki o
Evet o kıpkırmızı yangına davetkâr gülüş

Çünkü sen aşkın bütün çağlarından geldin
Ave Maria asla bilemeyeceksin!
Ellerini aç uçuşsun güz yaprakları dünyalarca
Hani o bakıp bakıp durduğum yükselen dağların
Ave Maria belki başka bir sabah
Başka bir sabahtı ellerindeki o
Banıp banıp baktığım o ıslak bir sabah

Siyah çizgiler gördüm omuz hizasında
Bekçisiydi yörüngende tuttuğum hat
Ave Maria asla bilemeyeceksin!
Çatışmalar eksilmezdi duraklarında
Dizlerini aç kıvrılsın ahengin dünyalarca
Ave Maria belki başka bir sabah
Başka bir sabahtı dizlerindeki o
Çıt çıt sesleri o ateşin içindeki ağaç kökleri

Sesini duydum güneşin doğuşu sırasında
Kar şarkısıydı belki uyandığım sabah
Ave Maria asla bilemeyeceksin!
Patlamalar olamazdı kulak arkası
Ayaklarını aç koşsun uçların dünyalarca
Ave Maria belki başka bir sabah
Başka bir sabahtı ayaklarındaki o
Aheste aheste gelip geçen mevsim

GEREĞİ DÜŞÜNÜLME AŞAMASINDA

Yakup Diker

Bir harita çizgisinden arta kalan yorgun bir meridyen içinde bulunduğum zaman
Kavmim turuncu bir harf olarak asılı kalır çatı katlarında.
Oysa herkes gölgesini ve gövdesini saklar sığındığı karanlıkta biraz.
Her baba biraz devlet olur sıcak yağmurlu toplumlarda.
Herkes biraz olsun sararmış ot kendi kabuğunda.

Umut bir yorgan sessizliği erken uyanmış bir güneşin ışığında
Sonralar kendi ellerimizle oluşturduğumuz isimsiz sancı.
Gereği düşünülün hayat, taşı taşa astıralım
Kabuğu kırdıralım kabuğa
Bir rengi unutturalım yeryüzü boşluğunda.

Suyu suya hatırlatalım, toprağı torağa
Elmanın bir kurtçuğa yuva olamayacağına
Elmanın Âdem'den sonra
Affedilme arzusuna
Kötü bir kararın içinde gizlenmiş kararsızlığa.

Bir harita çizgisinden sonrasına inanalım
Her gün bir miktar daha çöl olma korkusunu
Üzerimizden atıyor oluşumuza.
Her gün bir parça daha
Hayata kazılan dil uğultumuza.

İĞFAL**Sündüs Arslan Akça**

kalabalık şehirlerin arasından
susarak geçiyoruz.
ne acı!..

bozguna uğramış nice insan
imdat dileniyor
gözleri toprakla öpülmüş
nice kadımlar...
ki,
namus teknesinde
nice mayası bozuklarca
iğfal edilen...

nice çocuklar
cevapsız soruların gölgesinde
nefrete gebe
göre göre,
ve de susarak geçiyoruz
ne acı!..

imtihan diyor
sabır diliyoruz bolca
kulağımızı tıkıyor
görünmezlik iksirinden içip
yine susarak geçiyoruz
ne acı!..

ne güzel
söz dinliyor vicdanımız
iletişimi kesik namazla
şaha kalkan imanımız
yol veriyor bize
geçiyoruz biz
dört başı mamur
ne acı!..

fetvası ağızda ahkâm kesenler
cennet satışlarınız ne âlemde?
karınız
kızınız diyorum
ve
kınıyorum
hangi adaletsizliğe karşı
kılıç salladınız
bilmek istiyorum

ne acı!..

Yıl: 1
Sayı: 7
Temmuz
2022

son söz yerine Arka Kapak Şiiri

SEN DEN BİRİ HÂLINE GELİRİM Zeliha Aypek

ipliksi bir huzura ruhumuzun taç yapraklarını bağlayan yağmurlu ikindi
ne çok uzadı taş çiçeklerinin gölgesinde
ne çok utandı erimekten buz dağı
kristal bir vazodaki suya özgü kararlar alırsa
katmerli soluşun uçurumunda şakayık
senden biri hâline gelirim

günler günler
kendinden bizi dışarı uğratan bekleyişin pusuna sarınarak
kimi seviyor gizlice?

kimin
üzerine almadığı acısını semirtiyor
saat kulesindeki bozuk saatten kopacak olmanın zevkiyle?

ıslak çocuk avuçlarına kıvrılan zaman
genç bir taydır benliğimde

kendini keşfetmeden büyüyen tekil her aşkın ophelia'sıyım
bundandır yakın oluşum durağan sulara, resamlara ve ölümün dizlerine yüzükoyun

genişlerse birdenbire ermişliğin sınırları bilmemeye
hüznün kendisine iyi davranmasına alışkın zamane şairi
elini bağlarsa çenesine elini
senden biri hâline gelirim

toprakta sürünen yol
istediği gibi hareket edebilseydi
-istediği gibi hareket edemez- ayrık otunun tanımını aşağı çeken -yol- yorulur
patika olur
olduğu gibi görürsek

patika boyun büküp allah'ın kırı olursa
ve granit gibi sert bir duyuş tırmanırsa
şefkati göğsünün inip kalkmasından başlayan
soluduğun havanın melodisine
senden biri hâline gelirim